

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKİYE'DE
EĞİTİM FAKÜLTELERİNİN
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ,
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALLARINDA
KEMAN EĞİTİMİ İÇİN ÖĞRENCİ SEÇİMİNDE ÖLÇÜTLER

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan

Senem ACAY

Temmuz- 2007

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKİYE'DE
EĞİTİM FAKÜLTELERİNİN
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ,
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALLARINDA
KEMAN EĞİTİMİ İÇİN ÖĞRENCİ SEÇİMİNDE ÖLÇÜTLER

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan

Senem ACAY

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Dolunay Akgül BARIŞ

Bolu- 2007

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

Senem ACAY' a ait "Türkiye' de Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Keman Eğitimi İçin Öğrenci Seçiminde Ölçütler" adlı araştırma, jürilerimiz tarafından Müzik Eğitimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir. 24.07.2007

Akademik Ünvan ve Adı Soyadı**İmza**

Üye (Tez Danışmanı): Yrd. Doç. Dr. Dolunay A. BARIŞ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Aysel ÖRÜKLÜ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Sema SEVİNÇ

Prof. Dr. Uğur ESER

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET**TÜRKİYE'DE
EĞİTİM FAKÜLTELERİNİN GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ,
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALLARINDA
KEMAN EĞİTİMİ İÇİN ÖĞRENCİ SEÇİMİNDE ÖLÇÜTLER****Senem ACAY****Yüksek Lisans Tezi****Müzik Eğitimi Anabilim Dalı****Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Dolunay Akgül BARIŞ****Haziran 2007, 86 Sayfa**

Bu araştırma; Eğitim Fakülteleri'nin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda keman eğitimi için öğrenci seçimi yapılırken göz önünde bulundurulan ölçütleri saptamak, başarılı bir keman öğrenim süreci için başlangıçta bir keman öğrencisinde bulunması gereken özelliklerin neler olduğunu belirlemek ve öneriler getirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak; Betimsel Araştırma Yöntemi kullanılmış, alt problemlere ait veriler, uzun yıllar boyunca keman eğitimciliği yapmış 3 uzmanla gerçekleştirilen görüşmeler ve Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda görev yapmakta olan 55 keman öğretim elemanına uygulanan anket yoluyla toplanmıştır.

Görüşme yoluyla toplanan veriler Betimsel Analiz yaklaşımıyla, anket yoluyla toplanan veriler ise istatistiksel yöntemler yardımıyla analiz edilmiştir.

Toplanan verilerden yola çıkılarak; “Anabilim Dallarında Keman Eğitimi İçin Öğrenci Seçimi Yapılırken Aranılan Özellikler” e bakıldığında; belirtilen ölçütlerden fiziksel uygunluk ve müziksel işitmeyle ilgili olanların bu kurumlarımızın büyük bir kısmında göz önünde bulundurulmadığı, istek, hazır bulunuşluk ve kurumun sahip olduğu imkanlarla ilgili olarak ise, olması gerekenle mevcut durumun örtüştüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Keman Eğitimi.

ABSTRACT**CRITERIA of CHOOSING STUDENTS FOR VIOLIN EDUCATION
in THE FACULTY of EDUCATION,
DEPARTMENT of MUSIC EDUCATION
in THE UNIVERSITIES of TURKEY****Senem ACAY****MA Thesis****Department of Music Education****Supervisor of Thesis: As. Prof. Dr. Dolunay Akgül Barış****June 2007, 86 Pages**

The main aim of this study is to determine criteria should be taken into consideration, properties of a violin student and put forward proposals when choosing students for violin education in The Faculty of Education, Department of Music Education in universities of Turkey.

As the Process of data collection, Qualitative Research is used in order to gather data related to subproblems which were collected via interview held with 3 violin teaching past masters and surveys carried out with 55 violin teachers currently working in universities in Turkey.

While the data collected by interview are analysed by Descriptive Analyse Approach and that are collected by surveys are analysed by Statistical Methods.

Based on the data gathered from many of the Departments of Music Education, it can be concluded that the criteria about the physical conditions and musical hearing are not being taken into consideration in most of these institutions. Moreover, the state of having motivation, availability and the facilities of institution are overlapping with the standard conditions and current facilities of the institution.

Key Words: Music Education, Violin Education.

TEŞEKKÜR

Araştırmamın tüm aşamalarında her türlü bilimsel yardım ve desteğini gördüğüm, çalışmalarımı ilgi ve sabırla takip ederek getirdiği yapıcı önerilerle izleyip yönlendiren sayın danışmanım Yrd. Doç. Dr. Dolunay Akgül Barış'a, araştırmaya değerli görüş ve önerileriyle katkıda bulunan uzman keman eğitimcilerimize ve üniversitelerin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda görev yapmakta olan keman öğretim elemanlarına, araştırma süresince toplanan verilerin İstatistiksel çözümlenmeleri konusundaki yardımları için Öğr. Gör. Nuri Doğan'a ve manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırmacı
Senem ACAY
Temmuz 2007

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv

BÖLÜM I

1.GİRİŞ.....	1
1.1.Problem İfadesi.....	6
1.2.Alt problemler.....	6
1.3.Araştırmanın Amacı.....	7
1.4.Araştırmanın Önemi	8
1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları	8
1.6.Sayıtlılar.....	9

BÖLÜM II

2. KURAMSAL TEMELLER.....	10
Müzik Eğitimi.....	10
Genel Müzik Eğitimi.....	11
Amatör (Özengen) Müzik Eğitimi.....	11
Mesleki Müzik Eğitimi.....	12
Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlar (Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarını).....	13
Çalgı Eğitimi.....	14
Yaylı Çalgı Eğitimi.....	15

Keman Eğitimi.....	15
Fiziksel (Anatomik) Yapı.....	16
Motivasyon.....	17
Müzikalite.....	17
Teknik.....	18
Müzik Kültürü.....	19
Müziksel İşitme.....	19
3. İLGİLİ YAYIN ve ARAŞTIRMALAR.....	22

BÖLÜM III

4. YÖNTEM.....	34
4.1. Araştırma Deseni.....	34
4.2. Evren- Örneklem.....	35
4.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi.....	35
4.4. Ölçme Aracının Geçerliği ve Güvenirliği.....	36
4.5. Verilerin Analizi.....	38

BÖLÜM IV

5. BULGULAR ve YORUM.....	39
5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	39
5.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	41
5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	46
5.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	49
5.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	52
5.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	55

BÖLÜM V

6. SONUÇ ve TARTIŞMA.....	60
---------------------------	----

BÖLÜM VI

7. ÖNERİLER.....	65
Kaynakça.....	67
Ekler.....	77
Ek 1- Anket.....	78
Ek 2- Görüşme Formu.....	84
Özgeçmiş.....	86

TABLolar DİZİNİ**Tablo 1.**

Öğretim elemanlarının iki uygulamadaki cevaplarındaki tutarlık yüzdesi..... 37

Tablo 2.

Öğretim elemanlarının kişisel bilgilerine ilişkin frekans tablosu..... 40

Tablo 3.

Keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken bireysel fiziksel özellikler..... 41

Tablo 4.

Keman eğitimi için öğrenci seçilirken etkili olan bireysel fiziksel özellikler..... 42

Tablo 5.

Keman eğitimin için seçilecek öğrencilerde bulunması gereken fiziksel özelliklerin tercih edilme sıraları..... 43

Tablo 6.

Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede fizyoterapistlerden yararlanmayla ilgili görüşleri..... 44

Tablo 7.

Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulan fiziksel özelliklere ilişkin sıralamaları..... 45

Tablo 8.

Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin çalgıya duyduğu isteğin etkisi..... 47

Tablo 9.

Keman eğitimi için öğrenci seçiminde, öğrencinin çalgıya duyduğu istekliliğine ilişkin öğretim elemanı görüşleri..... 48

Tablo 10.

Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçilirken kurumun imkanlarının oluşturduğu önem..... 49

Tablo 11.

Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede göz önünde bulundurulması gereken imkanlarla ilgili sıralamaları..... 50

Tablo 12.

Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede kendi kurumlarında göz önünde bulundurulan imkanlarla ilgili sıralamaları..... 51

Tablo 13.

Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyinin etkisi..... 52

Tablo 14.

Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede göz önünde bulundurulması gereken hazır bulunuşluk özellikleriyle ilgili sıralamaları..... 53

Tablo 15.

Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede kendi kurumlarında göz önünde bulundurulan hazır bulunuşluk özellikleriyle ilgili sıralamaları..... 54

Tablo 16.

Keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken müziksel işitme ölçütleri..... 55

Tablo 17.

Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde etkili olan müziksel işitme ölçütleri..... 56

Tablo 18.

Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede göz önünde bulundurulması gereken ölçütlerle ilgili sıralamaları..... 57

Tablo 19.

Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede kendi kurumlarında göz önünde bulundurulan müziksel işitme ölçütleriyle ilgili sıralamaları..... 58

Tablo 20.

Keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulan başka müziksel işitme ölçütü var mı sorusuna gelen yanıtların dağılımı..... 59

KISALTMALAR LİSTESİ

GSEB- Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

MEABD- Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

AGSL- Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik davranış değişikliği meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1972: 12). Eğitim, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreçtir (Uçan, 1996: 31).

Bireyin davranışları çok çeşitli amaçlar için çok çeşitli araçlarla ve yollarla, çok çeşitli boyutlarda, çok çeşitli yöntemlerle, çok çeşitli alanlarda kasıtlı olarak biçimlendirilip geliştirilerek değiştirilebilir, ancak; araştırmanın konusu mesleki müzik eğitimi ile ilgili olduğundan eğitim alanı olarak “müzik” ele alınmıştır.

Uçan (1994: 14)’a göre müzik eğitimi; “temelde bir müziksel davranış kazandırma veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma süreci”dir Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun / öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak, belirli amaçlar doğrultusunda planlı ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir.

Mesleki Müzik Eğitimi ise, müzik alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar.

Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlar arasında Eğitim Fakülteleri’nde Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nın

önemi büyüktür. Amacı; bulunduğu şartları müzik eğitiminin gereklerine uygun duruma getirebilecek özgüvene sahip ve birikimle donanık müzik eğitimcileri yetiştirmek olan anabilim dallarında, ses, çalgı ve teori eğitimi en nitelikli biçimde kazandırılmaya çalışılmakta ve çalgı eğitimi; eğitim sürecinin en önemli boyutlarından birini oluşturmaktadır. Çeşitli çalgıların eğitimlerinin belirli boyutlarda verildiği çalgı derslerinin içerisinde, araştırma konusunu oluşturan keman eğitimi dersinde de öğrenci başarısını etkileyen en önemli faktörlerden birisi anabilim dallarında çalgı seçimi yapılırken göz önünde bulundurulması gereken ölçütlerdir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı keman öğrencisinin başarısını etkileyecek etkenlerden birisi; onun, merak, ilgi, yetenek ve yeterlilik özelliklerini kapsayan kişisel, ruhsal ihtiyaçlarından ve değerlerinden kaynaklanan içsel motivasyonudur. Çünkü, bireyin bir “şey” konusunda motive olabilmesi için, o “şey” konusunda güçlü bir isteğe ve o “şey”in gerçekleşmesi konusunda yüksek bir beklenti düzeyine sahip olması gerekmektedir. İstek ve beklenti düzeyi düştükçe bireyi o “şey” yönünde motive etme olasılığı azalmaktadır (Özden, 2006). İçsel motivasyonunu sağladığında birey, sadece işi yaparak kendini ödüllendirilmiş hisseder (Baltaş, 2006).

ÇOBAN’ın 1987 yılında yaptığı bir araştırmanın sonuçları da bu görüşleri doğrular niteliktedir.

“...Uygulanan anket sonucunda müzik bölümündeki öğrencilerin % 74’ünün kemanı kendi istekleriyle seçmedikleri ortaya çıkmıştır. Bir keman öğrencisi “Bölümde diğer dallarda yeterince öğretmen olmadığı için, mecburen kemanı seçmek zorunda kaldım” demiştir. Bir diğeri “ Öğrencinin ana çalgısı sevdiği bir çalgı olursa, daha başarılı olacağına eminim. Zorunlu olduğum için keman çalışıyorum, bu da ancak sınıf geçecek kadar oluyor. Okul bittikten sonra, elime kemanı alıp çalışacağımı sanmıyorum” demektedir.

Yine başka bir tanesinin görüşü; “anadal seçimlerinde öğrenci seçici kurulla birlikte istediği dalı seçebilmeli; aksi takdirde, zorla veya zorunlu olarak seçilen bir dalda, öğrencinin başarılı olacağına kesinlikle inanmıyorum” şeklindedir.

Araştırmanın konusu olan kurumlarda keman öğrencisinin başarısını etkileyecek etmenlerden bir diğeri öğrencinin sahip olduğu fiziksel nitelikleridir. Çünkü; “Yeteneğin gelişiminde organizmanın anatomik-fizyolojik özelliklerinin, sinir sisteminin büyük önemi vardır. İnsanın tipolojik özelliklerinde yüzeye çıkan olağanüstü yönler (güç, denge, sinirsel süreçlerin değişkenliği gibi) yetenek gelişiminin ilk fizyolojik şartıdır. Sinir sisteminin esnekliği ve potansiyel imkanları, birtakım yeteneklerin insanda oluşması için gerekli ortamı yaratır” (Askerova, 2002: 43).

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü-Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'na gelen öğrenciler; en az 17-18 yaşlarındaki gençlerdir. Bu gençler bireysel fizyolojik ve anatomik gelişimlerinin büyük kısmını tamamladıkları için; keman tekniğinin bazı gereklerini yerine getirmede çeşitli zorluklarla karşılaşabilirler. “Çalgı eğitimi sürecinde karşılaşılan fiziksel sorunlar, çalgıya geç yaşta başlayan müzik öğretmeni adaylarında daha fazla hasara yol açabilir” (Aydiner, 2004). Keman çalacak öğrencinin, ilerleyen dönemlerde karşısına zorluk çıkmaması, ya da zorlukların en aza indirgenmesi bakımından, yaşa göre gelişim özelliklerinin bilinmesinin yanı sıra, fiziksel açıdan taşınması gereken özelliklere de dikkat edilmesi yararlı olacaktır. Bu özelliklerin neler olduğunun ve nasıl ölçüleceğinin belirlenmesi konusunda, fizyoterapistlerden yardım alınması; öğrenim sürecinde hem öğrencinin, hem de öğretim elemanının karşısına çıkabilecek problemlerin belirlenmesinde ve mümkünse geç olmadan giderilmesinde yardımcı olmaktadır.

Öğrencilerin sahip olduğu fiziksel özellikler örneklerle açıklanacak olursa; parmak boyları yeterince uzun olmayan öğrencilerin özellikle 1. yılın sonundan itibaren yeni pozisyonları ve açılan ses aralıklarını (oktav, 10'lu gibi) seslendirmede sıkıntı çektikleri, bu durumun zıddı; yani parmak boylarının gereğinden uzun olması söz konusu olduğunda ise; öğrencilerin, seslerin doğru çıkması için parmaklarını basmaları gereken noktayı bulmakta zorlandıkları gözlenmiştir.

Yine; kol boylarının gereğinden uzun olması durumunda, öğrencide arşe (yay) nin yeterince etkin kullanılmadığı hissi uyanmakta ve tutuş ile yay çekme

tekniklerinde deformasyonların oluşmaya başlaması göze çarpmakta, kol boylarının gereğinden kısa olması durumunda ise; arşenin tamamı öğrenci tarafından kullanılamamakta, bu da çalıştığı her etüt ve eserde yıldırıcı bir faktör olarak öğrencinin karşısına çıkmaktadır.

Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında keman öğrencilerinin başarısında öğrencinin daha önceden almış olduğu eğitimin ve edindiği bilgilerin de etkisi büyüktür. “Öğretmenlerin görüşlerine göre; öğrencilerin başarısını olumlu yönde etkileyen en önemli etmen, öğrencinin sahip olduğu müzik yeteneğinin yanı sıra, bölüme girmeden önceki ön bilgi ve becerileridir” (Çoban, 1987).

Müzik Eğitimi Anabilim dalında öğrenim görmeye hak kazanmış ve kemana seçilmiş bir öğrencinin daha önceden almış olduğu keman eğitiminin okulda göstereceği başarıya etkisi olacaktır. Bazı teknik farklardan doğabilecek sorunlar ortaya çıkabilir, ancak; öğrenci bir altyapıyla donanık geldiğinden bu problemlerin giderilmesi uzun zaman almayacak, hızlı bir genel tekrar ile, seslendirilecek yeni etüt ve eserler sayesinde daha yetkin bir konuma ulaşacaktır.

Nota bilgisine ve iyi bir nota okuma becerisine sahip olan bir öğrenci; bu becerisini kullanarak çalgı eğitiminde de müzik eserlerini daha kolay tanıyabilme ve yorumlayabilme fırsatını yakalar (Barış, Karkın; 2003: 243).

Müziksel İşitme, Okuma, Yazma becerisinin tüm Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencileri için son derece öncelikli ve önemli olduğu, müzik öğretim elemanları tarafından bilinen bir gerçektir. Riviere (1996), özellikle yaylı çalgı eğitiminin gelişmiş bir kulak yardımıyla olabileceğini, çünkü çalan kişinin sesleri basacağı yerlerin belli olmadığını, buna bağlı olarak da yanlış ses çıkma olasılığının yüksek olduğunu vurgulamaktadır (Özmenteş, 2005: 89- 98). Yaylı çalgılar ailesinin belki de en bilinen üyesi olan keman; perdesiz bir çalgı olduğundan, tuşe üzerinde doğru seslerin bulunması rastlantısaldır ve ancak müzikal duyumu iyi gelişmiş bir kulak sayesinde doğru ses elde edilebilir. Entonasyon problemlerinin en aza indirgenmesi, müziksel işitme, hızlı ve doğru deşifre yapılabilmesi, hızlı ve doğru nota okuyabilme

becerisiyle bağlantılıdır. Piyano- gitar gibi doğru ses elde etmenin daha kolay olduğu enstrümanlara seçilen öğrencilere kıyasla, kemana seçilecek öğrencilerin daha yüksek seviyede işitme yeterliğine ulaşmış olmaları beklenmelidir.

Keman eğitimi için öğrenci seçiminde, müzik eğitimi anabilim dalının sahip olduğu çalgı sayısı ve bu çalgıların nitelikleri, anabilim dalında görev yapan öğretim elemanı sayısı, kurumun bünyesinde barındırdığı orkestra ve oda müziği topluluklarının keman öğrencisi ihtiyacı da önemli olacaktır. Öğrenci sayısı ile orantılı demirbaşı bulunmayan kurumlarda öğrenciler maddi imkanları ölçüsünde çalgı sahibi olmaya çalışmakta ve çoğunlukla ses-tını özellikleri açısından yetersiz, ucuz kemanlar edinmektedirler. Yine; yeterli sayıda keman öğretim elemanı olmayan anabilim dallarında, öğretim elemanı başına düşen ders saati fazla olduğundan bireysel derslere ayrılan süre kısıtlı kalmaktadır. Diğer yandan, okul orkestrasının keman öğrencisi ihtiyacı da unutulmamalıdır. Çünkü; okul orkestraları, çoğunlukla yaylı çalgılardan oluşturulan ve dengeli çalgı dağılımının homojenlik bakımından son derece önemli olduğu oda orkestralarının bir örneğidir.

Keman çalacak öğrencinin alanında başarılı, ilerleyen eğitim sürecinde mutlu, sanat ve eğitim yaşantısına katkıda bulunacağına inanan bir birey olması açısından öğrenim göreceği kuruma seçilme aşamasında; fiziksel uygunluğunun, isteğinin, önceden edindiği birikimlerin ve kurumun imkanlarının göz önünde bulundurulması gerekir. Keman eğitimine yönlendirilmek üzere öğrenci alacak Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının, bu kriterleri iyi belirleyerek öğrenci seçimini yapmaları nitelikli eğitimcilerin yetişmesi, ayrıca keman eğitimi sürecinde karşılaşılan güçlüklerin en aza indirilmesi açısından da önemlidir.

Yapılacak bu araştırma ile; ülkemizde Eğitim Fakültelerinin GSEB MEAB Dallarında keman eğitimi için öğrenci seçilirken göz önünde bulundurulacak kriterler belirlenerek başarılı bir keman öğrenim süreci için bir keman öğrencisinde olması gereken standart ölçütler saptanmaya çalışılacaktır.

1.1 Problem İfadesi:

Türkiye’de Eğitim Fakülteleri’nin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda keman eğitimi için öğrenci seçimi yapılırken aranan özellikler nelerdir?

1.2. Alt Problemler:

1. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’de görev yapmakta olan keman eğitimcilerinin kişisel nitelikleri (görev yaptığı kurum, mesleki kıdem ve akademik ünvan) nelerdir?
2. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’de keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken uygun bireysel fiziksel özellikler ve mevcut durum hakkında öğretim elemanı görüşleri nelerdir?
3. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’de keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin çalgıya duyduğu istek ve motivasyonun önemi konusunda öğretim elemanı görüşleri ve mevcut durum nedir?
4. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’de keman eğitimi için öğrenci seçilirken kurumun imkanlarının önemi konusunda öğretim elemanı görüşleri ve mevcut durum nedir?
5. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’de keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyinin önemi konusunda öğretim elemanı görüşleri ve mevcut durum nedir?

6. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’de keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken müziksel işitme ölçütleri ve mevcut durum hakkında öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı:

Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan olan Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda öğrenciler eğitimleri süresince derslerinde pek çok zorlukla karşılaşmaktadırlar. Zorluk yaşanan derslerden bir tanesi de bireysel çalgı eğitimi (keman) dersidir. Eğitim süresince oluşabilecek yanlış davranışların önlenmesi, karşılaşılabilecek olumsuzlukların çabuk giderilebilmesi için kuruma keman öğrencisi seçme aşamasında bazı ölçütlerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Keman öğrenimi süresince bir öğrenciden başarı beklenebilmesi için; öğrencinin çalgıyı çalmaya duyduğu isteğin, fiziksel yapısının uygunluğunun, hazır bulunuşluk düzeyinin, öğrenim göreceği kurumun imkanlarının, müziksel işitme yeteneğinin yeterli olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

Bu araştırmayla; Eğitim Fakülteleri’nin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda keman eğitimi için öğrenci seçilirken göz önünde bulundurulan ölçütleri saptamak, başarılı bir keman öğrenim süreci için başlangıçta bir keman öğrencisinde bulunması gereken özelliklerin neler olduğunu belirlemek; çalgıyı severek çalan, başarılı kemancılar yetiştirilmesine katkıda bulunabilmek; ayrıca, bu kurumlarda keman öğrenimi görmeyi hedefleyen öğrencilerin de hangi ölçütlere göre değerlendirileceklerini bilerek daha bilinçli bir şekilde hazırlanmaları ve kurumlara başvuruda bulunmalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Üniversitelerin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında en yaygın olarak eğitimi verilen yaylı çalgı kemandır. Oda müziği toplulukları ve orkestralardaki sayısal üstünlüğü de düşünülürse bu durum son derece doğaldır. Ancak öğrencileri bu çalgıya yönlendirirken dikkat edilmesi gereken bazı ölçütler vardır. Bu ölçütler; öğrencinin fiziksel yapısının çalgıya uygunluğu, hazır bulunuşluk durumu, müziksel işitme yeteneğinin derecesi, çalgıyı çalmaya duyduğu istek ve anabilim dallarının imkanları şeklinde sıralanabilir.

Yapılan araştırma; yukarıda belirtilen ölçütlerin öğretim elemanları tarafından dikkate alınmasının gereğini vurgulamak, bu ölçütlerin öğrencinin çalgı performansındaki yerini belirlemek ve araştırma kapsamındaki kurumlarımızda çalgı seçimlerinde yapılan uygulamaların gözler önüne serilmesi açısından önemlidir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

1- Türkiye’de bulunan Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında görev yapmakta olan keman öğretim elemanlarının görüş ve düşünceleri ile,

2- Araştırma süresince konu ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgisi bulunan ve bilimsel nitelik taşıyan yerli ve yabancı kaynaklar, ulaşılabilen süreli ve süresiz yayınlar, internet ortamında bilimsel makale ve bildiri v.b. kaynaklarla sınırlandırılmıştır.

1.6. Sayıtlar

1- Bu araştırmada yararlanılan bilimsel nitelik taşıyan tüm kaynakların içeriklerinin bilimsel gerçekleri yansıttıkları,

2- Araştırma için hazırlanan ankete ve görüşmeye katılan öğretim elemanlarının görüş ve düşüncelerinin içten ve samimi olduğu temel sayıtlarından hareket edilmiştir.

BÖLÜM II

2. KURAMSAL TEMELLER

Bu bölümde araştırma konusunun temelini oluşturacak kuramsal bilgilere ve araştırma konusu ile ilgili önceden yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

Müzik Eğitimi:

Bazı görüşlere göre genel ve basit anlamıyla, “müzik öğretme ve öğrenme ile ilişkili her şey” olan müzik eğitimini Uçan (1994: 14), “temelde bir müziksel davranış kazandırma veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma süreci” olarak tanımlamıştır. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun / öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak, belirli amaçlar doğrultusunda planlı ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir.

Tebiş (2001: 170), müzik eğitiminin, güzel sanatlar eğitiminin önemli dallarından biri olduğunu, bir amaç ve süreç çerçevesinde, belli bir plan ve yöntem izlenerek gerçekleştirildiğini söylemiştir.

Say’a (2001: 259) göre müzik eğitimi; müziksel davranış geliştirmeyi amaçlayan eğitsel süreçtir. Bu sürecin etkili, verimli olabilmesi için hedef kitle ile onların yetenek düzeyleriyle ihtiyaçlarının, ulaşılması beklenen amaçların ve davranışların, uygulanacak yöntemlerin, kullanılacak materyallerin çok iyi belirlenmiş olması gerekir.

Buradan anlaşılacağı gibi; müziksel davranış geliştirecek bireyler farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıklar göz önünde bulundurularak; doğru bireye doğru zaman ve mekanda, doğru yöntemlerle müzik eğitimi verilmesi açısından müzik

eğitimi; Genel M¼zik Eğitimi, Amat¼r M¼zik Eğitimi ve Profesyonel M¼zik Eğitimi olmak üzere birbirleriyle i bağlantıları olabilen ¼ alanda uygulanır.

Genel M¼zik Eğitimi:

Uçan’a g¼re (1994: 26) genel m¼zik eğitimi, iş-meslek, okul, b¼l¼m, kol-dal ve program g¼zetmeksizin, her d¼zeyde, her aşamada, herkese y¼nelik olup, sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari-ortak genel m¼zik k¼lt¼r¼n¼ kazandırmayı amaçlar.

¼nceleri devinişsel ve duyuşsal ağırlıklı olan bu s¼re içinde yavaş yavaş, bireyin yapısına, yaradılış ¼zelliđine ve eğilimine en uygun m¼ziksel araç-gereç ve alan belirlenir ve ¼đrenci bu belirlemeye g¼re y¼nlendirilir.

Yukarıda belirtilen d¼ř¼ncelerden yola çıkarsak; genel m¼zik eğitimi, temel m¼zik bilgilerinin ve davranışlarının kazandırılması, m¼zik sevgisinin aşılanması ile amat¼r (¼zengen) ve mesleki (profesyonel) m¼zik eğitimi için uygun, yetenekli çocukların- gençlerin tespit edilebilmesi ve erken y¼nlendirme yapılması açısından b¼y¼k ¼nem taşımaktadır. Bu ¼zelliđi dikkate alındığında genel m¼zik eğitimi için “temel m¼zik eğitimi” terimi de kullanılabilir.

Say (2002: 362) ise genel m¼zik eğitiminin amacını; “m¼zik denen toplumsal ve bireysel olarak yaşanan ve insan formasyonunu tamamlayan olguyu, bilgili, duyarlı, bilinçli bir yaklaşımla zevk alarak değerlendirebilen yeni kuşaklar yetiştirmek” olarak açıklamıştır.

Amat¼r (¼zengen) M¼zik Eğitimi:

Amat¼r kelimesi T¼rk Dil Kurumu S¼zl¼đ¼’nde (1992: 62); bir işi para kazanmak için değil, yalnız zevki için yapan (kimse), ¼zengen, ¼zenci olarak tanımlanmıştır. O halde amat¼r m¼zik eğitimi, bir kişiye m¼zikle ilgili bir meslek sahibi yapmak ve o içten para kazanması amacıyla değil, zevki için, hobi olarak

müzikle ilgilenmesi ve kendini geliştirmesi amacıyla müzik eğitimi vermek olarak tanımlanabilir.

Uçan (1994: 27), amatör (özengen) müzik eğitimini; “müzik eğitiminin, müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) istekli, ilgili ve yatkın olanlara yönelik, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlayan türü” olarak tanımlamıştır.

Özengen müzik eğitimi, ilköğretim okulları ve liselerde eğitsel kol çalışmaları, seçmeli ses ve çalgı toplulukları ile, üniversitelerde isteğe ve gönüllü katılıma bağlı olarak yürütülen bireysel ve toplu çalışmalar yoluyla, ayrıca yaygın eğitim çerçevesinde özel, resmi ve gönüllü kuruluşların düzenledikleri kurslar, özel dersler, toplu çalışmalar, festivaller, yarışmalar v.b. etkinlikler vasıtasıyla gerçekleştirilir (Uçan, 1994: 27).

Mesleki Müzik Eğitimi:

Uçan (1994: 27)’a göre mesleki müzik eğitimi genellikle örgün eğitim kurumlarında ya da bu kurumlardakine benzer ortamlarda gerçekleştirilir. Mesleki müzik eğitiminde müziği bizzat yaparak yaşamının ötesinde, onu bilgili, bilinçli, düzenli- planlı- yöntemli, kurallı ve yeterli olarak yaratan, seslendiren/ yorumlayan, kuramlayan, araştıran, uygulayan ve öğreten sanatçı, bilimci, eğitimci ve teknoloğ yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır. Bu uygulamalarda, bireyin ilgisi- isteği, yatkınlığı- yeteneği doğrultusunda ve ölçüsünde gelişip doyum sağlaması değil, onun ötesinde, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği biçim, kapsam ve düzeyde hazırlanması, biçimlenmesi, uzmanlaşması, gelişmesi ve yetkinleşmesi esastır ve hangi düzeyde olursa olsun mesleki müzik eğitimi, bu iş için yetiştirilmiş yeterli ve yetkili kişilerce yürütülür.

Ülkemizde yükseköğretim düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren birçok kurum bulunmaktadır. Bu kurumların başlıcaları Eğitim Fakültelerinin Müzik

Eğitimi Anabilim Dallarđ, Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bilimleri (Müzikoloji) Bölümleri, Konservatuarlar ile Müzik ve Sahne Sanatları Faklteleridir. (Tarman, 2003).

Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlar (Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilimdalları):

Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kurumlar;

- Konservatuarlar,
- Güzel Sanatlar Fakülteleri,
- Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarđ olarak sayılabilir.

Abant İzzet Baysal, Çanakkale Onsekiz Mart ve Muğla Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının resmi internet ortamındaki tanıtım sayfalarında yer alan bilgilere (2007) göre ğrenciler;

- Müzik sanatı yoluyla eğitim prensibini gerçekleştirmeyi amaçlarlar ve bu amaca yönelik olarak; 4 yıl süresince çalgı ve diğer alan derslerinin yanı sıra, öğretmenlik formasyon derslerini de alarak müzik ğretmenliği yapmaya hazır hale gelirler.
- Müzik Eğitimi Anabilim dalında amaç, müzik eğitimciliği ilkelerinde müzik ğretmeni yetiştirmektir. Bu amaç çerçevesinde öğrencilere müzik eğitimcisi nitelikleri kazandıracak müzik ğretmeni yetiştirmeye yönelik yükseköğretim kurumunun paket programında bulunan teori ve uygulamalı derslerin yanı sıra eğitim formasyonu kazandırmaya yönelik dersler verilmektedir. Müzik ğretmenliği bölümünde sürdürülen belli başlı derslerde bireysel çalgı eğitimi olarak keman, viyola, viyolonsel,

kontrbas, ses eğitimi (şan), yanflüt, gitar ve bağlama branşlarında öğrenciler yetiştirilmektedir.

- Anabilim Dalında Müzik Öğretmenliği Lisans Programı uygulanmakta olup amacı; ülkemizin müzik öğretmeni gereksinimine "nitelikli müzik öğretmeni" yetiştirerek katkı sağlamaktır.

Çalgı Eğitimi:

Mesleki Müzik Eğitimi'nin alt dallarından biri de çalgı eğitimidir. Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrencilerin piyano eğitiminin yanı sıra "bireysel çalgı eğitimi" dersi kapsamında bir üfleli ya da yaylı çalgı seçmeleri gerekmektedir.

Uslu (2006)'ya göre çalgı eğitimi, herhangi bir çalgıyla ya da çalgılarla yapılan, bireyi çalgı aracılığıyla yetiştirme, geliştirme, müzik alanında ve müziksel anlamlarda içeriği olan istendik davranışlar kazandırabilme eğitimi olarak nitelendirilebilir.

Çalgı eğitimi, insanın kendisini yakından tanıyabilmesi, var olan yeteneklerini anlayabilmesi, eğitim aracılığıyla mevcut becerilerini geliştirip, yeni beceriler elde edebilmesi ve bu sayede kendisini gerçekleştirebilme şansı veren bir uğraş olmasından dolayı müzik eğitiminin önemli bir koludur (Uslu, 2006).

Müzik eğitiminin daha amacına uygun, ilgi çekici ve doyurucu olarak gerçekleştirilebilmesi için çalgı eğitiminin önemi büyüktür. Günay ve Özdemir (2003: 72) bir çalgının öğrenilmesinin önemini "Müziğin öğretilmesinde, öğrenilmesinde, yaşatılmasında çalgı, kendisinden vazgeçilmez bir materyaldir" cümlesiyle vurgulamışlardır.

Yaylı Çalgı Eğitimi:

Türkiye’ de Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında “Bireysel Çalgı Eğitimi” adı altında öğretimi yapılan çalgı gruplarından biri yaylı çalgılardır. Yaylı çalgılar kısaca “yay ile çalınan çalgılar” şeklinde tanımlanabilir. Anabilim Dallarında en fazla eğitimi verilen yaylı çalgılar; keman, viyola, viyolonsel ve kontrabastır.

Öz (2001: 95)’e göre; yaylı çalgılar ailesi denildiğinde ilk akla gelen, senfoni ve oda orkestralarının bel kemiğini oluşturan çalgılar; ‘keman, viyola, viyolonsel ve kontrabas’ tır. Yaylı çalgıların müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki önemi ve orkestra- oda müziği etkinliklerindeki yeri yadsınamaz.

Keman Eğitimi:

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Eğitim Programı, Bireysel Çalgı Eğitimi (Keman) Ders İçerikleri (2007)’ne göre, “Bireysel Çalgı Eğitimi” dersi kapsamındaki keman eğitimi 4 yıl boyunca, 8 dönem, haftada bir saat olarak uygulanmaktadır. Dersin içeriğine göre amaç; teknik alıştırmalar ve dönemsel eserler yardımıyla çalgıya özgü literatürü tanımanın yanında, okul müzik eğitiminde öğrenme öğretme tekniklerini de kazandırmaktır (2007).

Büyükaksoy (1997: 1) ’a göre keman eğitiminin temel faktörleri; “amaçlar, ilkeler, yöntemler, öğretmen ve öğrenci, araçlar ve çalışma ortamı ile zihinsel takip”tir. Büyükaksoy, keman öğretiminin de müzik eğitiminin bir boyutu olduğunu, keman eğitiminin bireysel eğitim gerektirdiğini ve “bu öğretim şeklinin öğretmenle öğrenci arasındaki bireysel bilgi alışverişi” olduğunu anlatmıştır.

Fiziksel (Anatomik) Yapı:

Temel tıp bilimlerinden biri olan insan anatomisi; insan vücudundaki organların tanımlanması, büyüklük, biçim gibi özelliklerinin ortaya konması, birbirleriyle olan ilişkilerinin belirlenmesi ve bunların hekimliğe uygulanmasıyla ilgili bilimsel uğraş alanıdır (Biyoloji Forumu, 2007). Kemikler, kıkırdaklar, eklemler, kaslar ve sinir sistemi de insanın anatomik yapısı çerçevesinde incelenirler.

Anatominin incelediği sistemlerin başında hareket sistemi (Lokomotor sistem), sinir sistemi, dolaşım sistemi, solunum sistemi gelmektedir. Bu sistemlerin gelişimi, biyomotor yetenekler olarak adlandırdığımız kabiliyetlerimizin de gelişimine katkı sağlar. Görülüyor ki, fiziksel gelişimi sağlayabilmek için, hareketi oluşturan anatomik unsurların ve bu nedenle de insan vücudunun yapısının bilinmesi gerekmektedir (MEB, 2007).

Barış, Acay, Avcı ve Yılmaz (2006: 529) 'a göre çalgıya yönelik anatomik uygunluk normları;

- El- parmak uzunlukları ve kasları,
- Boyun, kol ve omuz kasları ve uzunlukları,
- Esneklik

şeklinde sıralanabilir.

Yukarıda belirtilen anatomik uygunluk normlarına ek olarak; tırnak yapısı ve bileklerin esnekliği de çalgıdaki ses üretimini direkt etkileyecek etmenlerdendir.

Yağışan (2002: 188)'a göre, çalgı eğitiminde de bireyin anatomik yapısının ve kullandığı bedensel kısımların çalgının özelliklerine cevap verebilecek nitelikte ve fonksiyonel düzeyde olması gerekir.

Motivasyon:

Motivasyon, herhangi bir şeyi yapmak için duyulan kuvvetli istek olarak tanımlanabilir. Motive edilmiş bir kişi ilerideki bir zamanda olmak ya da yapmak istediği şeye karşı uzun vadeli, ya da kısa vadeli küçük hedeflere ulaşmaya çalışabilir.

Huitt (2001) motivasyonu; davranışları harekete geçiren ve onlara yön veren içten gelen bir durum, hedef yönelimli davranışları yöneten istek olarak tanımlamıştır.

Deci ve Ryan (1991)' a göre; içten gelen isteklerle (içsel motivasyon yoluyla) hareket eden bir kişi, kendisinden istenen şekilde (dışsal motivasyon) hareket eden kişiye göre; amacına ulaşmada daha başarılı olacaktır. Çünkü kişinin kendisi yaptığının doğru, iyi olduğunu düşünmekte ve içten gelen bir istek duymaktadır

Zanden ve Pace (1984: 344), motivasyonun; öğrenmenin derecesini, bilgiyi akılda tutma becerisini ve performansı etkilediğini söylemektedirler.

Müzikalite:

Uçan (1994: 16), müzikalite kavramını; müziğin kendi öz etkilerini yaşama ve müziksel anlatımları estetik değerleri yönünden algılayıp değerlendirme ihtiyacı, bu ihtiyacı giderme gücü ve bu gücü kullanma yeteneği olarak tanımlamıştır.

Ercan (2003: 212)' a göre; öğrencinin armoni bilgisi, çalma pratiği, nota ve ritimleri doğru çalma gibi becerileri, müzikalitesini (müzikal yorumunu) şekillendirecektir.

Teknik:

Türk Dil Kurumu Sözlüğü (1992: 1442), teknik terimini;

1. Bir sanat, bir bilim, bir meslek dalında kullanılan yöntemlerin hepsi,
2. Bu uygulamaya dayanan, bu uygulamaya ilişkin,
3. Yol, beceri, yöntem

şeklinde açıklamıştır.

Bu tanımlardan yola çıkarak, keman eğitiminde teknik yeterliğe ulaşmak; kemana çalmaya dayanan ve keman çalmaya ilişkin, keman eğitiminde kullanılan yol, yöntem ile çalıcının kemana çalabilme becerisinin toplamı olarak yorumlanabilir.

“Ünlü keman virtüözü Nicolo Paganini, teknik açıdan sol teli üzerinde 3,5 oktav çalabilecek ölçüde ileri bir seviyedeydi. Olağan dışı fiziksel yapısının da etkisiyle; kemanın teknik olanaklarını zorlayarak, çalma tekniğinde devrim yaratmıştır” (Bozbuğa, 2001: 186).

Tarkum (2006)’a göre, etüt ve alıştırmalar keman öğretiminin yönlendirilmesinde ve keman çalma tekniklerinin geliştirilip pekiştirilmesinde önemli rol oynamaktadırlar.

Collins (2007)’e göre; tekniksel gelişmişlik keman çalma performansında son derece önemli ve etkili bir yere sahiptir. Keman çalan kişinin herhangi bir aksaklığa ya da huzursuzluğa fırsat vermeden çalışmalarını sergilemesi ve doğru teknikleri yerleştirmesi konusunda esas teknik olarak değil, ama yardımcı ve hazırlayıcı olarak “Alexander Teknik”ten yararlanmak faydalı olacaktır.

Keman tekniği, keman ve yayın tutuşundan başlayarak; sol el parmaklarındaki ve yaydaki ileri seviye çalışmalara dek uzanır. Yıllarca çok ve doğru çalışıldığı takdirde teknik gelişmişliğin müzikal gelişmişliğe de katkısının olduğu açıkça görülecektir. Örneğin; sol el parmaklarının ustalığı ve yayın

kullanımındaki ustalık elde edilen tonun parlaklığına ve yumuşaklığına etki edecektir.

Müzik Kültürü

Kaplan (2005: 59)' a göre kültür; doğuştan başlayarak bilinçli ya da bilinçsiz edindiğimiz, içimize sindirdiğimiz, özümlediğimiz bilgilerin tümüdür. Bu bilgiler, yine doğuştan getirilen yeteneklerle birleştirilerek yorumlanır ve ifade edilir. Bu tanımlara göre müzik kültürü için “insanın müziksel zevk ve eleştirme yeteneklerini müziksel yaşantılar yoluyla geliştirmiş olduğu biçim ve bu yaşantılar sonunda bilinçli ya da bilinçsiz şekilde kazandığı müziksel bilgileri ifade etmesidir” tanımı yapılabilir.

Müzikal işitme, algılama ve değerlendirme bilinci olarak tanımlanabilecek müzik kültürü; müziğin bütün alan ve dallarında gelişkin bir kavrayışla belli müzikal ölçütlere göre davranışta bulunma düzeyini temsil eder. Karşılaştırma ve eleştirme gibi yetkinlik gerektiren davranış biçimleri de bu kapsama girer (Say, 2002: 362).

Çevik (2006: 646) müzik kültürünü; müziğin gelişimini ve insan yaşamındaki önemini anlama, farklı müzik türlerini tanıtarak nitelikli müziği ayırt etme ve müzik zevkini oluşturma, müziksel çevre ile etkileşimde bulunma olarak ifade etmiştir.

Müziksel İşitme:

Mesleki müzik eğitimi veren kurumların tümünün ortak özelliği, girişte yapılan bir müzik yetenek sınavı ile öğrenci alıyor olmalarıdır. Bu sınavlarda adayların, programın gerektirdiği “müziksel davranışlara” ve/veya “müzik yeteneğine” sahip oluş düzeyleri saptanmaya çalışılmakta ve her kurum bu temel boyutları saptamak bakımından kendine özgü bir “müzik yetenek testi” uygulamaktadır.

Tarman (2003: 363)'a göre müzik yetenek testleriyle llmeye çalışılan müziksel davranış ya da müzik yeteneği kavramlarının tanımları şu şekilde ifade edilebilir:

Müziksel Davranış; müziksel uyarıcıya verilen tepkidir ve dört temel boyutu vardır (Boyle, Radocy 1987: 86). Bunlar aşağıdaki gibidir:

- a. Müziksel performans (bir çalgı çalma ya da şarkı söyleme)
- b. Okuma ve yazma davranışları
- c. Dinleme (işitme) davranışları
- d. Müzikle ilgili diğer bilişsel davranışlar

Tatar (1990)'a göre müzikal işitme yeteneğinin türlerinden biri olan kesin işitme; duyulan seslerin hangi sesler olduğunu nota isimleriyle anında söyleyebilme yeteneğidir. Bu zellik doğuştan gelmekle beraber, düzenli çalışmalar sonucunda sonradan da kazanılabilir.

Günay ve zdemir (2003: 74)'e göre; ritmik işitme, ezgisel işitme, çok sesli işitme (iki ve daha çok sestem oluşan ses kümelerini işitme), müziksel okuma, müziksel yazma ile müziksel çalma ve söyleme becerileri müzik yeteneğinin alt değişkenlerindedir.

Sevgi (1982)' ye göre; işitilen bir sesi ya da ses kümesini yineleme (taklide dayalı işitme, yansılama) bilinçsiz, işitilen bir sesi ya da ses kümesini ad, süre, yükseklik farklarıyla tanıma ve saptayabilme bilinçli müziksel işitmedir.

Baş (2000)' a göre müziksel işitme, okuma ve yazma eğitiminin genel amacı; öğrencide müziksel belleği, dikkat ritim duygusu, müzik tasavvuru, yaratıcılık, müziksel duyarlılık, doğru, çabuk ve güzel nota yazımı gibi davranışları ve becerileri kazandırıp geliştirmektir.

Özellikle flemeli ve yaylı çalgılarda doğru ve temiz ses elde etmek, seslerin yerleri piyanodaki gibi belli ve hazır olmadığından çalgıyı çalan kişiye bağlı

olarak değişir, bunun en belirgin sebebi de çalan kişinin müziksel işitme duyarlılığıdır.

Özmenteş' göre (1996); yaylı çalgı, özellikle de keman eğitiminde entonasyon son derece önemlidir, bunun için çalgıyı çalacak kişinin gelişmiş bir müziksel işitme yeteneğinin olması gerekmektedir. Özmenteş yazısında ritm duygusunun da ne kadar önemli olduğuna değinmiştir.

Ezgisel (Müziksel) Bellek: Uçan (1994: 20) ezgisel belleği; işitilen, okunan, yazılan, görülen, dinlenen, söylenen, çalınan müzikleri ya da müziksel öğeleri, bıraktıkları izler yoluyla tutma, saklama ve gerektiğinde hatırlama gücü olarak tanımlamıştır. Müziksel bellek, algılamanın ya da algılanan duyuların niteliğine göre işitsel, görsel, dokunsal, devinsel ya da kassal olmak üzere çeşitlilik gösterir.

Tartımsal Bellek: İşitilen, okunan, yazılan, görülen, dinlenen, söylenen, çalınan tartımları bıraktıkları izler yoluyla tutma, saklama ve gerektiğinde hatırlama gücü olarak tanımlanabilir.

Solfej: Bir ses, ya da yatay ve dikey ses kümelerini, sürelerini, yüksekliklerini ayırtlarıyla (tempoda, hızda, karakterden ve nüansı ile) okuma, fark edebilme (Sevgi, 1982).

Acay (2006: 3)'a göre solfej; notaların adı, tartımı (ritmi) ve sesleriyle okunmasıdır, solfej okumada amaç; nota çözümleme (deşifre) hızını artırmaktır.

Dikte: Tek veya çok sesli çalınan (duyulan), nota (ses), ezgi, ritim, akor, armoni v.s. müziksel öğeleri yazma (Baş, 2000).

3. İLGİLİ YAYIN ve ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde, konu ile dolaylı ve doğrudan ilgili kaynaklar hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Araştırma süresince ulaşılabilen kaynaklar; süreli süresiz yayınlar, makaleler, tezler, ve internette yayınlanan yazılar yer almaktadır.

Aydoğan (1998), “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Müziksel İşitme Okuma Öğretimi” başlıklı doktora tezinde; her bireyin doğuştan gelme şu ya da bu ölçüde bir müzik yeteneği bulunduğuna değinmiş, genel müzik eğitimi her bireyin doğuştan getirdiği müzik yeteneği ile kazanılabilecek davranışları içerdiği halde, mesleki müzik eğitimi alabilmek için müziğe, müzik eğitimine ilişkin olarak yer alan bilişsel, duyuşsal ve devinişsel hedefleri kazanabilmek açısından belli bir müziksel kapasiteye sahip olmak gerektiği üzerinde durmuştur.

Aydoğan (1998) yukarıda belirtilen tezinde ayrıca; müzik öğretmenliği programlarında müziksel işitme becerilerinin alan derslerine olumlu yansımaları olduğunu anlatmış, başarı ve başarısızlıkta müziksel hazır bulunuşluğun da önemli ve değişken bir rol oynadığını belirtmiştir.

Özen (2004), “Çalgı Eğitiminde yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri” başlıklı makalesinde çalgı eğitiminde öğrenci başarısını etkileyen faktörleri;

- Çalgı çalmaya istekli olmak,
 - Çalgıyı tanımak ve sevmek,
 - Zamanı iyi kullanmak, ödevleri gerektiği gibi ve düzenli çalışmak,
 - Öğretmeniyle iyi iletişim kurmak
- şeklinde sıralamıştır.

Özen aynı makalesinde (2004), çalgı eğitimine ilişkin amaçları ise şu şekilde belirtmiştir:

- Çalgı sevgisini kazandırmak,
- Özenen müzik eğitimine uzanmak,
- Mesleki müzik eğitime yönlendirmek,
- Çalgı eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkilerini araştırmak,
- Çalgıların çalınma tekniklerine ilişkin bilgi aktarmak,
- Çalgı öğretimini kolaylaştırıcı ve aşama kaydetmeyi sağlayıcı yöntemler geliştirmek,
- Çalgı terimlerinin öğrenilmesi ve çalgı çalmada gereken tekniklerin kavranması bilişsel alanı,
- Çalgının sevilmesi, çalmaya ilişkin disiplinli çalışmaya yönelik bir tutum geliştirilmesi ve çalgı çalmaya yaşantıda yer verilmesi duyuşsal alanı,
- Çalgı çalmada iki elin eşgüdümünün sağlanması, çalgı çalmada karşılaşılan problemleri çözmeye yönelik davranışların kazanılması devinişsel alanı.

Aydar ve Özmenteş “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Çalgı Eğitimindeki Sorunları ve Kişisel Özellikleri Arasındaki İlişkiler” başlıklı makalelerinde (2005: 168) müzik ve çalgı eğitiminin küçük yaşta başlaması gerektiği üzerinde durmuşlar, AGSL'ndeki öğrencilerin çalgı eğitimi için geç sayılabilecek bir yaşta çalgı eğitimlerine başladıklarını belirtmişlerdir. Aydar ve Özmenteş'e göre, erken yaşta çalgı eğitimine başlayan öğrencilerin algılama ve taklit yetenekleri daha güçlü, kas yapıları çalgı eğitimine daha uygundur.

Buradan çıkarılacak sonuçla çalgı eğitimine Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında başlayacak öğrencilerin taşınmaları gereken müziksel işitme yeterliği gibi özellikleri ne kadar yeterli de olsa, fiziksel gelişimlerini tamamlamış olduklarından özellikle yaylı çalgı öğrenimlerinde çeşitli zorluklar ve problemlerle karşılaşmaları olasılığının artacağı söylenebilir.

Öz, “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Orkestra- Oda Müziği Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi” başlıklı makalesinde (2001: 95), çalgı eğitimini, “çalgı öğretimi” yoluyla bireyler ve toplumların devinişsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklikler oluşturma ya da yeni davranışlar kazandırma süreci” olarak tanımlamıştır. Çalgı eğitimi yoluyla öğrencilerin müzik bilgi ve beğenilerini, müzikalitelelerini, birlikte müzik yapma yeteneklerini geliştirmeleri, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlıkları kazanmaları, ulusal ve evrensel müzik sanatını tanımaları amaçlanır.

Collins, (2007) “The Violinst’s Guide to the Alexander Technique” başlıklı makalesinde, tekniksel gelişmişliğin keman çalma performansı üzerindeki etkilerini ve önemini anlatmış, keman çalan kişinin doğru teknikleri yerleştirmesi açısından yardımcı ve hazırlayıcı olarak “Alexander Teknik” ten yararlanmanın faydalarına değinmiştir.

Baş, (2000) “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü 1993- 1994 Girişli Öğrencilerinin Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Eğitimi ile Piyano Eğitimindeki Başarıları Arasındaki İlişki” başlıklı yüksek lisans tezinde, çalgı eğitiminin hem genel, hem de mesleki müzik eğitiminin ve mesleki müzik eğitimi veren müzik eğitimi anabilim dallarında verilen müzik öğretmenliği eğitiminin önemli bir boyutu olduğunu ifade etmiştir. Çalgı eğitimi; temelde, çalgı çalmayı öğrenebilme, çalgıyı etkin kullanabilme, çalgı çalmayı geliştirebilme ve çalgı çalmayı öğretebilme basamaklarını gerçekleştirebilecek biçimde programlanıp yürütülür.

Baş aynı başlıklı tezinde; akortlu bir piyanonun üzerindeki tuşlar ile her zaman çalmaya hazır olduğuna, oysa üflemeli ve yaylı çalgılarda doğru ve temiz ses elde etmenin çalgıyı çalan kişiye bağlı olarak değiştğine değinmiştir.

Uslu (2006), “Müzik ve Bilim Dergisi”nde yayınlanan “Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında ve Geliştirilmesinde Çoksesli Müzik Eğitimi

Görüşü” başlıklı makalesinde, ülkemizde çok sesli müzik eğitiminin çalgı eğitiminin yaygınlaştırılması üzerindeki etkilerinden bahsetmiştir. Bu makalede, çalgı eğitimi; bir ya da birden çok çalgının kullanımıyla bireysel ya da toplu şekilde yapılan, bireyi çalgı aracılığıyla yetiştirme, geliştirme, müzik alanında ve müziksel anlamlarda içeriği bulunan istendik davranışlar kazandırabilme eğitimi olarak nitelendirilmiştir.

Özmenteş’ in İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi’nde yayınlanan “Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi” başlıklı makalesinde (2005), çalgı eğitiminin boyutlarının neler ve bu boyutların hangi açılardan önemli olduğunun üzerinde durulmaktadır. Çalgı çalabilmek için vücudun duruş ve çalgıyı tutuş pozisyonlarının, özellikle yaylı çalgılarda entonasyonun önemi, öğrencilerin sahip oldukları işitme yeteneği ve bunun geliştirilmesi, çalgı eğitiminin yanında işitme eğitiminin gerekliliği, ritim duygusunun çalgı eğitimindeki yeri ve önemi vurgulanmıştır.

Özmenteş aynı makalesinde (2005), yaylı çalgılarda; özellikle keman eğitiminde entonasyonun önemi ile doğru duyma ve sesleri tuşede doğru basma açısından müziksel işitme duyarlılığının öneminden bahsetmektedir. Özmenteş yazısında, Janine Riviere’nin (1996) “çalan kişinin sesleri basacağı yerin belli olmamasından dolayı yanlış ses çıkma olasılığının yüksek olduğu, özellikle yaylı çalgı eğitiminin, gelişmiş bir kulak yardımıyla olabileceği” şeklindeki sözlerine yer vermiştir.

Baş (2000), “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü 1993- 1994 Girişli Öğrencilerinin Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Eğitimi ile Piyano Eğitimindeki Başarıları Arasındaki İlişki” başlıklı yüksek lisans tezinde, müziksel işitme eğitiminin kulak eğitiminde, beceri kazandırmada ve her türlü müziksel çalışmalarda gerekli olacak müziksel alt yapının oluşmasında önemli rolü olduğunu belirtmiş, müziğin her alanı için hassas işitmeye sahip kulaklara ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır. Öğrenci çalgısını kullanırken ürettiği seslerin temizliğini, doğru, güzel, etkin ses üretmesini ve müziksel duyarlığı, müziksel işitmesinin yetkinliğine borçludur.

Baş, ayrıca müzik kültürüne sahip öğrencilerin müzik öğretmenliği anabilim dallarında daha başarılı olacaklarına değinerek anabilim dallarına bir hazırlık olarak düşünülebilen Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin bu konudaki öneminden bahsetmiştir.

Günay ve Özdemir (2003: 29), çalgı öğretiminde öğrenci başarısının sağlanabilmesi açısından her bir öğrenciyle ayrı ayrı ilgilenmenin, onlara zaman ayırmanın önemini, “Konu müzik öğretimi olunca; tek öğrenci ile yapılan çalgı derslerinin ne kadar yerinde olduğu görülebilir. Tek öğrenciyi bile müzik yeteneği, müzikle ilgili beden özellikleri (parmaklar, eklemler, kasların yumuşaklıkları, işitme organının sağlığı...) ve kişilik yapıları ile tanımak öğretici için zaman alan bir keşif alanıdır. Ders, bir oda müziği grubu için ise veya bir küçük çalgı topluluğu (bağlama takımı, blokflüt takımı, orff çalgıları takımı veya bir oda orkestrası...) için ise o zaman bile grup içinde grupla birlikte başarılı olma yolunun tek tek üyelerin başarılarından geçtiği bilinerek, öğretici (çalıştırıcı, yönetken) tarafından zaman zaman bireye inen çalışmalar yapılır” cümleleriyle dile getirmişlerdir. Ayrıca müziksel işitme yeteneğinin önemini “Müzik eninde sonunda işitsel bir olay olduğu için müziksel işitme yeteneğine bağlıdır” ifadesiyle vurgulamışlardır.

Günay ve Özdemir (2003: 73), aynı kitaplarında, müzik öğretmenin kalabalık sınıflarda, kabarik ders saatlerinde sürekli olarak sesini kullanmasının düşünülemeyeceğini, kendisine yardımcı olabilecek en uygun materyallerden birinin çalgısı olduğunu belirtmişlerdir. Çalgı ile verilen dersin renkli olacağını, öğretmenin meslek yaşamı boyunca sesinin korumasını sağlayacağını ifade etmişler ve çalgı eğitiminin müzik öğretmeni yetiştirmede uygulanan programın çok önemli ve temel alanlarından biri olduğunu vurgulamışlardır.

Özal (1995: 7), “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Giriş Yetenek Sınavındaki Başarıları ile Ana Çalgı Dersindeki Başarıları Arasındaki İlişkiler” başlıklı yüksek lisans tezinde çalgı eğitimi ve öğretimi tekniklerinin, öğrencinin çalgıyı amaçlanan kapsam ve düzeyde

öğrenebilmesi için gerekli müziksel davranışlarına belli bir çeki düzen ve disiplin kazandırma temeline dayandığını ifade etmiştir.

Büyükaksoy (1997), “Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler” başlıklı kitabında, “önemli olan, öğrencinin aklını ve dikkatini iyi kullanması, çalgıya fiziksel olarak yatkınlığının bulunması, sorumluluk duyması ve çalgısını sevmesidir. Öğrenci bu özellikleriyle başarıya giden yolun yarısını aşmış demektir” cümlesiyle keman eğitiminde başarı sağlamak için hangi ölçütlerin gerekli olduğuna değinmiştir.

Beall (2000), temelde keman çalmadaki duruş bozuklukları ile zamanla fiziksel yapıda oluşacak fiziksel bozulmaları önleme ve düzeltmede Alexander Teknik’in öneminden bahsettiği “Teaching Violin to Adults Using the Alexander Technique” başlıklı makalesinde; çocukların keman eğitimi görmesiyle ergenlik çağını geçmiş yetişkinlerin keman eğitimi görmesi arasındaki farklılıkları göz önüne sermektedir. Müzik derslerine ya da çalgı eğitimine çocuk yaşlarda başlayan insanların müzik yapmadaki ince noktaları ve hassas nüansları algılamada yetişkinlere oranla daha başarılı olduklarından, bunun sebeplerinin ise; yetişkin beyninin gelişmesinin durduğundan, oysa çocukların beyinlerinin gelişmekte olduğundan, çocukların beyinlerinde ilk kez gördükleri konu hakkında bir ön yaşantıya sahip olmadıkları için ön yargılarının da olmadığı ve yeni her şeye açık olduklarından, bunun yanında yetişkinlerin önceden edinmiş oldukları deneyimlerin ve önceki öğrenmelerinin yeni bir çalgıyı öğrenmede önlerinde engel oluşturacağından bahsetmektedir.

Tatar (1990: 5), “Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinin Giriş Sınavlarında Müziksel İşitme Yeteneğinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, üniversite eğitimi almaya gelmiş 17- 18 yaşındaki gençlerin çalgı eğitimi almaları konusunda, müzik yeteneği uygun olsa bile birikim sağlanamamış yılların yanı sıra sertleşmiş kaslar ve kaybedilmiş motivasyonla başarı sağlamanın zorluğundan söz etmiştir.

Aydın (2004: 31), “Gelişimin Doğası” başlıklı yazısında; gelişim ve öğrenmenin doğası, fiziksel, bilişsel gelişim, kişilik ve dil gelişimi ile; öğrenmede yaklaşımlar hakkında bilgi vermiş ve öğrenme durumları ile çeşitli davranışları kazanma açısından kritik dönemlere değinmiştir. Bu makaleden, araştırmancın keman eğitimi için öğrenci seçiminde fiziksel hazır bulunuşluğun önemi konusunda yararlanılmıştır.

Çevik (2006: 646), Pamukkale Üniversitesi Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu’nda sunduğu “Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Ses Eğitimi Alan Derslerinin Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri Yönünden Değerlendirilmesi” başlıklı bildirisinde, fizyolojik yapının ses eğitimi üzerindeki öneminden ve doğru ses üretmedeki yerinden bahsetmiştir.

Yağışan (2004: 94), “Keman Çalmada Temel Yay Hareketlerinde Omuz ve Dirsek Eklemlerinde Görülen Açısız Değişikliklerin Araştırılması” başlıklı makalesinde; insanın fiziksel yapısının elverdiği ölçülerde hareket becerileri ürettiğini belirtmiş, yaylı çalgıların tümünde olduğu gibi kemanda da başarının el kol, bilek, dirsek ve omuz gibi vücut bölümlerinin doğru ve bilinçli kullanımıyla orantılı olduğunu ifade etmiştir.

Tanrıverdi (1993: 3), “Müzik Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi” başlıklı makalesinde; “Müzik Eğitimi Bölümleri, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi küçük yaşlarda öğrenci almadığından, liseyi bitirmiş, genellikle müzik donanımı yetersiz, yaş ortalaması 18- 20 arası olan öğrencilere eğitim verdiğiinden, çalgı çalmada çok önemli bir etken olan vücut eşgüdümünün sağlanması güçleşmektedir” cümlesiyle fiziksel yapının çalgıya uyum sağlaması açısından eğitime erken yaşta başlamanın önemini vurgulamıştır.

Bilginer (2001), “Çalgı Eğitiminde Keman Eğitimi ile Viyola Eğitiminin Özdeşleştirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, kişilerin fiziksel özelliklerinin çalgı hakimiyetinde en önemli unsurlardan olduğunu belirtmiş, çalgıya psikolojik uyum başlığı altında öğrencinin çalgıyı çalma isteğinin, çalgı çalmaya yönelik

motivasyonun ve genel müzik kültürüne sahip olmanın öneminden bahsetmiştir. Bütün bunlara ek olarak keman eğitiminden önce, tellerinin ve parmak yerlerinin kemanla aynı olması, kemandan farklı olarak perdeli bir çalgı olmasından dolayı entonasyon problemlerini gidermek açısından mandolin eğitimi almanın ne kadar yerinde olacağını anlatmıştır.

Çoban (1987)' in “Üniversitelerimizin Eğitim Fakültelerinde Çağdaş Türk Müziği Yetiştirmede Anadal Keman Eğitimi Sorunları ve Çözümleri” başlıklı yüksek lisans tezinde, çalgı (keman) eğitimine fiziksel gelişimin neredeyse durduğu ve tamamlanmak üzere olduğu 18 yaş civarında başlamanın öğrenci ve öğretim elemanı açısından getirdiği zorluklar ve öğrenci başarısına etkileri konu edilmiştir.

Yağışan (2002: 188), “Farklı Bir Alanın Profesyonel Sporcuları: Müzisyenler” başlıklı makalesinde esnekliğin sadece sporda değil, müzikte de özellikle iyi bir çalma performansına ulaşmak ve istenilen motorik özelliklere erişebilmek için gerekli bir unsur olduğunu, teknik birtakım hareketlerin başarılı olarak gerçekleştirilmesinin belli bir eklem açısı ve hareket genişliğine bağlı olduğunu belirtmiştir.

Günay ve Özdemir (2003: 82), “Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme” isimli kitaplarında temiz çalmada en önemli materyalin, bireyin müziksel işleme yeteneği olduğunu vurgulamaktadırlar.

Özevin (2006: 285), “Oyun, Dans ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeği” başlıklı bildirisinde motivasyonun öğrenme ve performansı; bireyin enerjisini ve çalışma seviyesini yükselterek, bireyi belirli hedeflere, belirli faaliyetlere başlamaya yönlendirerek ve devam ettirerek etkilediğini belirtmiştir.

Siperoğlu (1988), “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Ana Çalgıya Başlangıçtaki İlgü Düzeyleri ile Anaçalgı Dersine İlişkin Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, öğrencilerin ana çalgılarının belirlenmesinde genellikle öğrencilerin

müzik yetenekleri ile fiziksel özelliklerinin üzerinde durulduğunu, çalgıya ilgi düzeyinin geri plana atıldığını ifade etmiş, yaptığı bu araştırmayla Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü öğrencilerinin ana çalgıya başlangıçtaki ilgi düzeyleriyle dört yıllık eğitimleri boyunca ve bu eğitimin sonunda gösterdikleri başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Yağışan (2002: 9), “Keman Çalmada Etkin Bedensel Yapıların Hareket Analizi ve Fiziksel- Motorik Özelliklerin Geliştirilmesinin Öğrencilerin Çalma Performansına Yansıması” başlıklı doktora tezinde, bireyin herhangi bir çalgıyı başarılı şekilde kullanabilmesi için sağlam ve sağlıklı bir anatomik yapıya, eklem ve kaslarını rahatlıkla kullanabileceği yeterli düzeyde esnekliğe, çalışma verimini azaltacak olumsuz hislerden arınmış olma, çalmaya hazır ve istekli olma, enstrümanı sevmeye gibi psikolojik uygunluk kriterlerine ihtiyaç olduğunu belirtmiştir.

Parasız (2001), “Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Ana Çalgı Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde; ana çalgı keman öğretiminde öğrencilerin fiziksel açıdan çalgıya genellikle uygun olmadıklarını ve çalgı seçimlerinde daha özenli davranılması gerektiğini vurgulamış, ayrıca Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına lisans öğrenimi için gelen öğrencilerin yaş ortalamalarının 18- 20 civarında olmasından dolayı eğitimde iyi bir sonuç almanın zorluğundan bahsetmiştir.

Barış, Acay, Avcı ve Yılmaz (2006: 539), “Çalgı Eğitiminde Fiziksel Yapının Önemi” başlıklı bildirimlerinde; fiziksel yapının doğru tahlil edilmesi ve çalgının öğrenciye göre seçilmesinin, öğrencinin çalgıda temiz ses üretmesini ve fiziksel olarak rahat etmesini sağlayacağını belirtmişlerdir.

Bejjani, Glenn ve Benham (1996), “Musculoskeletal and Neuromuscular Conditions of Instrumental Musicians” başlıklı makalelerinde çalgı çalacak kişinin diğer fiziksel özelliklerinin yanı sıra, esneklik ve kas gücünün de önemli olduğuna değinmişlerdir.

Şendurur (2001), “Keman Eğitiminde Etkili Öğrenme- Öğretme Yöntemleri” başlıklı makalesinde; bireyler arasında fiziksel, zihinsel, ruhsal, güdü, hazır bulunuşluk, kişilik, öğrenme hızı, çalışma alışkanlıkları ve öğrenme biçimi gibi pek çok açıdan farklılık olduğunu, her öğrencinin yeteneğinin, ilgisinin, beklentilerinin, hedeflerinin farklı olduğunu; bu yüzden hepsinden aynı hızda gelişme beklemenin doğru olmadığını belirtmiştir.

Şendurur aynı makalesinde (2001); bazı öğrencilerde diğerlerine göre daha hızlı ilerleme ve başarı sağlandığını, bunun keman öğrenmeye duyulan aşırı derecede istek, heyecan, hırs, yetenek, fiziki durumun uygunluğu ve geçmişten getirilen yaşantılarla yakından ilgili olduğunun altını çizmiştir.

Tarkum (2006), “Keman Öğretiminde Kullanılacak Alıştırma ve Etütlerin Seçimi ve Uygulanması” başlıklı makalesinde; keman eğitiminde yay teknikleri ile sol elde pozisyonlar ve pozisyon geçişleri, çift sesler, akorlar ve triller gibi bütün tekniklerin etütler ve alıştırmalar yardımıyla öğrenilebildiğinden ve yayın doğru biçimde tutulmasıyla tekniğin zaman içerisinde oluşmasından bahsetmiştir.

Tarkum (2006), keman eğitiminde hem sol el, hem de yay tekniği üzerinde durduğu makalesinde; teknik gelişime yardımcı olacak ve hız kazandıracak metot kitaplarından da örnekler vererek teknik gelişimin önemini vurgulamış, sınavlar için öğrencinin hem müzikal, hem teknik yeterliğini gösterecek etüt ve eser seçiminin özenle yapılması gerekliliğini anlatmıştır.

Keman çalacak kişi yetenekli, istekli, anatomik (fiziksel) olarak da çalgıya uygun olabilir, ancak yeterli çalışmayı ve çabayı sağlayamazsa tekniksel gelişim göstermesi zorlaşır.

Şendurur (2001), “Keman Eğitimi Dersine Etkili Hazırlanma Süreci” başlıklı makalesinde; öğrencilerin bireysel çalışma süreçlerini verimli biçimde değerlendirmeleri için gerekli olan etkenleri incelemiş ve bunları; zihinsel durum, fiziksel durum, ruhsal durum, motivasyon ve çalışma mekanları olarak belirtmiştir.

Etkili ve amaca ulaşan bir çalışma süreci için öğrencinin tüm dikkatini çalıştığı etütesere vermesi, fiziksel herhangi bir rahatsızlığının bulunmaması, sınırlı, gergin, üzgün, telaşlı, aşırı heyecanlı olmaması, isteyerek çalışması, çalışma odasının ışık, akustik, ısı, nem, temizlik yönünden çalışmaya uygun olması ve çalışma için gerekli nota sehpası gibi materyallere sahip olması gerekir.

Çilden (2006: 546) “Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Çalgı Eğitiminin Nitelik Sorunlarının İrdelenmesi” başlıklı bildirisinde; istek ve sevginin eğitimin her dalında, özellikle de sanat eğitiminin bir dalı olan müzik eğitiminde başarıya etki eden çok önemli bir etken olduğundan bahsetmiştir. Çalgı eğitimindeki nitelik sorunlarını ele aldığı bu bildiride Çilden, öğrencinin ne çaldığından çok, nasıl çaldığının önemli olduğunu, ayrıntılar üzerinde dikkatle durarak öğrencinin gerçek teknik ve müzikal düzeyini gösterecek etüt ve eserler çaldırmanın doğruluğunu belirtmiştir.

Çilden aynı bildirisinde (2006: 542); sabırla ve özenli eğitimin, öğrencinin doğru bir teknikle etkili çalması üzerine yansımaları üzerinde durmuş ve doğru teknik kullanarak çalgısında gelişim sağlamanın her öğrencinin hakkı olduğunu vurgulamıştır.

Apaydın (2006: 429), “Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları’na Özel Yetenek Sınavları İle Öğrenci Alımına Yönelik Eleştirel Yaklaşımlı Bir Değerlendirme” başlıklı bildirisinde; Anabilim Dallarında yapılan giriş sınavlarında müzik öğretmeni adayları olarak alınacak öğrencilerin tuşlu, tezeneli, yaylı ya da üflemeli çalgılardan birini çalabilme yeteneklerinin ve bedensel özelliklerinin müzik eğitimcisi olmaya ve çalgıları çalabilmeye uygun olup olmadığının, aday öğrencilerin çalgılarını teknik ve müzikal olarak ne derecede doğru kullanıldığının belirlenmeye çalışıldığını ifade etmiştir. Apaydın, müzik öğretmeni adayında bulunması gereken “müziksel yetenekler”i;

- Müziksel Algılama Yeteneği
- Müziksel Sesleri Ayırt Edebilme Yeteneği

- Müziksel Bellek Yeteneği
- Müziksel ve Sözel Anlatı Yeteneği
- Müziksel Çalgı Çalabilme ve Yeteneği
- Müziksel Şarkı Söyleyebilme Yeteneği olarak;

Adaylarda bulunması gereken “ müziksel becerileri ise;

- Müziksel Yazma(Dikte) Becerisi
- Müziksel Okuma (Solfej) Becerisi
- Müziksel Söyleme (Şarkı Söyleme) Becerisi
- Müziksel Çalma (Çalgı Çalma) Becerisi ve
- Müziksel Yaratma (Besteleme, Yorumlama) Becerisi olarak belirtmiştir.

Ercan (2003: 212), “Piyano Eğitiminde Müzikalite Kavramının Kazandırılması Açısından Genel Yaklaşımlar” başlıklı bildirisinde; teknik yeterliğin güzeli yaratmak için bir araç, öğrencilere kendilerini müzik yoluyla güzelce ifade etmelerini sağlayacak müzikal davranışlar kazandırmanın ise vazgeçilmez bir amaç olduğuna dikkat çekmiştir.

BÖLÜM III

4. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın veri toplama yöntemi, deseni, araştırmanın oluşturduğu evren ve örneklem ile veri toplama aracının geliştirilmesine yönelik bilgiler yer almaktadır.

3.1 Araştırma Deseni

Bu araştırmada Betimsel Araştırma Yöntemi kullanılmış, veri toplamak amacıyla görüşme ve anket teknikleri uygulanmıştır.

Betimsel Araştırma Yöntemi: Betimsel araştırma yönteminde amaç; araştırmada toplanan verilerin, araştırma problemine ilişkin olarak neleri söylediğini ya da hangi sonuçları ortaya koyduğunu ön plana çıkarmaktır. Betimleme yaklaşımında “ ne” sorusuna yanıt bulunabilir, ancak “neden” ve “nasıl” sorularına doğrudan yanıt verilmesi mümkün olmayabilir (Yıldırım, Şimşek, 2006: 222).

Bu yaklaşıma göre; elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Amaç; elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir, daha sonra bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden- sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır (Yıldırım, Şimşek, 2006: 224).

Bu araştırmada Eğitim Fakülteleri kapsamındaki Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının keman öğrencisi seçerken öğrencide hangi özellikleri aradıkları ve keman

eğitimi için seçilecek öğrencide bulunması gereken nitelikler saptanmaya çalışılmıştır.

3.2 Evren- rneklem

Evren : Araştırmanın evrenini Türkiye’de Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim dallarında görev yapmakta olan keman eğitimcilerinden ulaşılabilen 55 keman ğretim elemanı oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşılmaya çalışıldığından, örneklem alınmamıştır.

3.3 Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmaya ait veriler; uzun yıllarını keman eğitimciliğine adanmış uzmanların görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “görüşme formu”; ve mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda görev yapan keman ğretim elemanlarına uygulanan “anket” yardımıyla elde edilmiştir.

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarından görüşme formu; 6 farklı boyut hakkında bilgi toplamaya elverişli 6 sorudan oluşmuş ve 3 uzmana uygulanmıştır. Görüşme formunun birinci boyutunda; keman eğitimcilerine Türkiye’de hangi kurumda keman eğitimi aldığı ve bu kurumun hangi amaca yönelik eğitim verdiği, ikinci boyutunda ise, yurt dışında eğitim aldıkları kurum ve hangi amaca yönelik eğitim aldıkları sorulmuştur. Görüşmenin nc boyutu, keman eğitimcilerinin “keman eğitimi için ğrenci seçiminde herhangi bir özelliğe dikkat edilip edilmemesi” hakkındaki düşüncelerini almak üzere sorulmuştur. Dördüncü boyutu ise, keman eğitimcilerinin belirttikleri özelliklere bakılarak ğrenci seçimi yapmanın ğrenci ve ğretim elemanı açısından yararlarını öğrenmeye yöneliktir. Beşinci boyutta, belirtilen özelliklerin keman eğitimcisinin öğrenciliği sırasında göz önünde bulundurulup bulundurulmadığı ve bunun ne gibi yarar ya da zararlar getirdiği öğrenilmeye çalışılmıştır. Görüşmenin altıncı boyutu ise; keman eğitimcilerinin öğretmenlikleri sırasında, belirtilen özelliklere kendilerinin dikkat edip etmediklerinin ve bunun ne gibi sonuçlar getirdiğinin sorulması olmuştur.

Araştırmada kullanılan veri toplama yöntemlerinden diğeri olan anket ise; 6 farklı boyut hakkında 14'ü kapalı, 1' i açık uçlu olmak üzere 15 soru içermektedir. Anketin birinci boyutu, katılımcıların kişisel özellikleri ile ilgili bilgi toplamak amacı ile oluşturulmuştur. Bu boyutta araştırmacılara görev yaptıkları kurum, mesleki kademeleri ve akademik ünvanları olmak üzere 3 soru sorulmuştur. İkinci boyutu, öğrenci seçimi yapılırken göz önünde bulundurulmuş fiziksel özelliklerle ilgili üç sorudan; üçüncü boyutu öğrencinin keman çalmaya istekli oluşu ile ilgili özellikleri içeren üç sorudan; dördüncü boyutu, anabilim dallarının imkanları ile ilgili iki sorudan; beşinci boyutu, öğrencilerin hazır bulunuşluk özellikleriyle ilgili iki sorudan ve altıncı boyutu öğrencilerin müziksel işitme yeteneği ile ilgili dört sorudan oluşmaktadır. Ankette, katılımcıların eksik gördüğü ya da eklemek istediği bilgileri de toplayabilmek için 15. soru açık uçlu olarak sorulmuştur.

3.4 Ölçme Aracının Geçerliliği ve Güvenirliği

Ölçme aracının geliştirilme sürecinde alanyazından (literatürden) yararlanılmıştır. Ölçme aracı bir anket olduğu için geçerliliğini sağlamak üzere ölçme ve alan uzmanlarına başvurulmuştur. Ölçme aracı asıl uygulamaya alınmadan önce uzmanların uyarıları dikkate alınarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Ölçme aracının güvenirliliğini sağlayabilmek için test– tekrar test tekniğinden yararlanılmıştır. Söz konusu anket, 6 farklı üniversiteden 20 öğretim elemanına üçer hafta arayla iki kez uygulanmış ve öğretim elemanlarının iki uygulamada verdikleri cevapların tutarlılığına bakılmıştır. Söz konusu güvenirlilik tekniği cevaplayıcı tutarlık yüzdesi olarak adlandırılır. Bu teknikte cevaplayıcıların iki hafta arayla verdikleri cevapların tutarlık yüzdesi bulunur. Bu yüzdeyi hesaplarken, öncelikle cevaplayıcıların her biri için iki cevaplama da aynı seçeneğin işaretlendiği soru sayısı ile anketteki soru sayısı oranlanarak yüzde çarpılmıştır. Daha sonra her bir cevaplayıcının yüzdeleri toplanarak ortalama alınmıştır. Böylelikle hem tek tek cevaplayıcıların hem de cevaplayıcı grubunun iki uygulamadaki tutarlığı elde edilmiş olur. Öğretim elemanlarının cevaplarındaki tutarlık Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretim elemanlarının iki uygulamadaki cevaplarındaki tutarlık yüzdesi

Katılımcılar	Tutarlık yüzdesi
1	71
2	95
3	86
4	88
5	85
6	86
7	80
8	88
9	92
10	83
11	92
12	65
13	80
14	77
15	78
16	82
17	88
18	89
19	95
20	77
Güvenirlilik (Ortalama)	84

Tablo 1 incelendiğinde cevaplayıcıların iki uygulamadaki tutarlık yüzdeleri 65 (12. katılımcı) ile 95 (2 ve 19. katılımcılar) arasında değişmektedir. Deneklerin çoğunluğunun tutarlık yüzdesi ise 80 değerinin üzerindedir. Bunun anlamı, cevaplayıcılar anketin birinci ve ikinci uygulamasında sorulara büyük oranda aynı cevabı vermişlerdir. Katılımcıların tutarlık yüzdelerinin ortalaması incelenince % 84 olduğu Tablo 2'nin alt satırında görülmektedir. Bu değer de katılımcıların grup olarak iki uygulamada soruların % 84'üne aynı cevabı verdiğini göstermektedir. Bu oran anket için test tekrar test güvenilirliği olarak değerlendirilebilir. Güvenirlilik olarak

değerlendirildiğinde söz konusu değerin yüksek sayılabilecek bir güvenilirliğe işaret ettiği söylenebilir. Bu sonuçlara dayanarak anketin güvenilirliğinin yeterince yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

3.5 Verilerin Analizi

Bu araştırmada, görüşme yoluyla elde edilen veriler “Betimsel Analiz” yaklaşımıyla analiz edilmiştir. Betimsel analizde; görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Araştırmanın anket yoluyla elde edilen verileri ise, istatistiksel yöntemlerle çözümlenmiş ve araştırmacı tarafından yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

5. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, araştırmanın problemine ve araştırma sorularına ait, görüşme ve anket yoluyla toplanan verilerin çözümlenmesi ile elde edilen bulgular, tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

4.1 Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de görev yapmakta olan keman eğitimcilerinin kişisel nitelikleri (görev yaptığı kurum, mesleki kıdem ve akademik unvan) nelerdir?

Birinci alt probleme yanıt verebilmek için,öğretim elemanlarının kişisel özelliklerine ait bilgiler Tablo 2’ de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretim elemanlarının kişisel bilgilerine ilişkin frekans tablosu

Kurum (Üniversiteler)	Gruplar	Frekans	Yüzde
	Abant İzzet Baysal Ü.	6	11
Pamukkale Ü.	3	5	
Selçuk Ü.	3	5	
Marmara Ü.	4	7	
Niğde Ü.	1	2	
Atatürk	3	5	
İnönü Ü.	5	9	
Dokuz Eylül Ü.	3	5	
GOP Ü.	5	9	
KTÜ	5	9	
Yüzüncü yıl Ü.	4	7	
Muğla Ü.	3	5	
Uludağ Ü.	3	5	
Gazi Ü.	7	13	
Toplam	55	100	
Kıdem	1-5	16	29
	6-10	5	9
	11-15	12	22
	16+	22	40
	Toplam	55	100
Unvan	Profesör	5	9
	Doçent	1	2
	Yrd. Doçent	14	25
	Öğr. Görevlisi	19	35
	Okutman	6	11
	Araştırma Görevlisi	10	18
	Toplam	55	100

Tablo 2 incelendiğinde en fazla öğretim elemanının Gazi Üniversitesinden, en az öğretim elemanının ise Niğde Üniversitesinden alındığı söylenebilir. Öğretim elemanları mesleki kıdem yönünden incelendiğinde, 16 yıl ve üzerinde çalışan grubun diğerlerinden daha fazla olduğu; 6–10 yıl çalışan öğretim elemanları grubunun ise en düşük frekansa sahip olduğu görülmektedir. Aynı şekilde katılımcıların ünvanları incelendiğinde sadece 1 tane doçentle doçentlerin en az; 19 öğretim görevlisi ile öğretim görevlilerinin en çok katılan unvan grubu olduğu söylenebilir.

4.2 İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken uygun bireysel fiziksel özellikler ve mevcut durum hakkında öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

İkinci alt probleme yanıt verebilmek için, görüşme yapılan keman eğitimcilerinin görüşleri Tablo 3 ve 4’te verilmiştir.

Tablo 3. Keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken bireysel fiziksel özellikler

Gr 1	Gr 2	Gr 3
Öğrenci keman çalmaya çok istekli olabilir ama fiziksel yapısı bakımından uygun olmayabilir. Ender de olsa; bu tür sorunlarla karşılaşabiliyoruz. Öğretim elemanları tarafından, hatta birtakım fiziksel yoklamalarla tıpçıların da desteği alınarak daha sağlıklı karar verilebilir.	Çok kısa boylu, kısa parmaklı çocuklar her ne kadar “keman çalacağım” deseler de fiziksel yapıları buna uygun değil. Kemanda sağ el ayrı, sol el ayrı iş yapar. Sağ kolun pozisyonunu ve yaya uyguladığı basıncı, sol elin pozisyonunu ve parmaklarının yaya uyguladığı basıncı, iki ayrı elin koordinasyonunu sağlamak oldukça zordur. Bu yüzden keman eğitimi için öğrenci seçiminde fiziksel uygunluk açısından dikkatli olunmalıdır. Tabi bunlar tüm kemancılar için geçerli, sadece eğitim fakültelerinde okuyacaklar için değil. Ben de önce Gazi’ de öğretmenlik eğitimi aldım, ancak Almanya’ daki okulum keman virtüözü yetitiriyordu.	Fiziksel özelliklerinin keman çalmak için uygun olması gerekli. Uzun parmaklı öğrencilerde daha iyi sonuç elde ediliyor. Parmaklar aşırı kısa olduğunda, üç parmak; yani işaret parmağı, orta parmak ve yüzük parmağı uzun, serçe parmağı birdenbire kısalan, diğer parmaklarına oranla kısa olan öğrenciler vardır. O zaman keman çalmakta zorlanıyorlar. Demek istediğim şu ki; parmak uzunluklarının orantılı olması gerek. Bir de parmakları uzun, kolları kısa öğrenciler olabiliyor, bu durumda da zorluklar yaşanıyor.

Tablo 3’ te belirtilen düşüncelerden anlaşılacağı gibi görüşme yapılan keman eğitimcilerimiz, keman çalabilmek için fiziksel uygunluğa bakmakta yarar olduğu, özellikle parmak uzunlukları ve kas yapısına dikkat etmek gerektiği konularında birleşmişlerdir.

Tablo 4. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda keman eğitimi için öğrenci seçilirken etkili olan bireysel fiziksel özellikler

Gr 1	Gr 2	Gr 3
<p>Fiziksel bakımdan uygun olmaması; çok kısa ya da çok küt parmaklı olması, parmaklarını kıvrırma, bükme, kullanma konusunda yeterince esnek olmaması gibi durumlar dikkatimizi çekmiştir zaman zaman. Böyle öğrencileri kendileri istediği halde kemana değil, başka çalgılara yönelttik, bir de bizim de göremediğimiz birtakım kusurlar, rahatsızlıklar ortaya çıkınca bunları da ciddi belgelere, sağlık raporlarına, birkaç doktorun incelemesine bağlı durum saptamasına dayandırarak ve tabi ki öğretim elemanlarının da görüşlerini alarak öğrencinin lehine olmak üzere olumlu kararlara varmaya çalıştık.</p>	<p>Öğrencilerin fizyoterapist kontrolünden geçmeleri tabi ki çok önemli, ama yalnızca keman için değil, tüm çalgılar için geçerli olmalı. Bizim öğrenciliğimiz sırasında da, öğretmenlik yaptığımız dönemde de bu tür araştırmalar yoktu tabi, yeni tekniklerin gelişmesiyle ortaya çıkan araştırmalar bunlar. Keman çalacak çocuğun kendisine engel oluşturabilecek kusurlarının olmaması gerekir, baştan bunları saptamak güzel.</p>	<p>Benim, parmakları keman için son derece uygun bir öğrencim vardı. Fakat; parmaklarının hareket yeteneği yoktu, sanıyorum kaslarla ilgili bir rahatsızlığı vardı ve o öğrenci mezun olamadı. Keman için öğrenci seçilirken dikkat ettiğimiz belli fizyolojik özellikler yok, ancak bunlara bakarak alındığında bile ileride neler olabileceğini tahmin edemiyorsunuz.</p>

Görüşme yapılan birinci keman eğitimcimiz kendisinin görev yaptığı kurumda öğrencilerin eğer çok göze çarpan fiziksel kusurları varsa fizyoterapist kontrolüne başvurduklarını, ikinci keman eğitimcimiz bu özelliklerin göz önünde bulundurulmadığını, ancak başlangıçta fiziksel inceleme yapılmasının faydalı olacağını, üçüncü eğitimcimiz ise; fiziksel uygunluğa bakıldığını, ancak bunun yeterli olmadığını, görünüşte keman için uygun olan öğrencinin ilerleyen zamanlarda sorunlar yaşayabildiğini dile getirmişlerdir.

Bu görüşlere göre, genel olarak görüşme yapılan keman eğitimcilerinin görev yapmış oldukları kurumlarda keman eğitimi için öğrenci seçiminde, bireysel fiziksel özelliklerin çok özel durumlar hariç yeterli oranda dikkate alınmadığı söylenebilir.

İkinci alt probleme yanıt bulabilmek amacıyla uygulanan ankete katılan öğretim elemanlarının literatürden belirlenen fiziksel özellikleri sıralamalarına ilişkin bilgiler Tablo5, 6 ve 7' de verilmiştir.

Tablo 5. Keman eğitimin için seçilecek öğrencilerde bulunması gereken fiziksel özelliklerin tercih edilme sıraları

Sırası	Parmak uzunluğu	Parmak uzunluk orantısı	Parmak boğumlarının özelliği	Parmaklar arası açısı	Bileklerin esnekliği	Kol boyu	Dirseklerin esnekliği	Boyun kısmının uzunluğu	Sağ ya da sol el kullanma	Parmak uçlarının özelliği	Tırnak yapısı
Birinci	14	8	2	3	4	12	2	1	8	2	7
İkinci	11	18	4	4	2	2	1	1	1	6	1
Üçüncü	8	15	2	7	4	1	2	2	2	6	3
Dördüncü	5	2	10	7	9	3	0	0	6	4	3
Beşinci	3	4	3	5	6	9	5	2	2	5	2
Altıncı	3	2	8	8	4	3	3	0	7	4	3
Yedinci	1	0	7	5	8	6	3	1	2	8	4
Sekizinci	1	0	4	4	3	3	12	5	6	3	3
Dokuzuncu	0	0	5	1	6	3	9	7	3	3	5
Onuncu	1	2	0	0	1	1	4	14	6	6	6
Onbirinci	3	0	0	1	0	3	6	11	3	1	10
Boş	5	4	10	10	8	9	8	11	9	7	8
Toplam	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55

Tablo 5 incelendiğinde, öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken fizyolojik özelliklerden parmak uzunluğu birinci ve ikinci sırada; parmak uzunluk orantısı ikinci ve üçüncü sırada; parmak boğumlarının özelliği dördüncü sırada; parmaklar arası açısı altıncı, üçüncü ve dördüncü sırada; bileklerin esnekliği dördüncü ve yedinci sırada; kol boyu birinci ve beşinci sırada; dirseklerin esnekliği sekizinci ve dokuzuncu sırada; boyun kısmının uzunluğu onuncu ve on birinci sırada; sağ ya da sol el kullanma birinci ve altıncı sırada; parmak uçlarının özelliği yedinci sırada; tırnak yapısı on birinci sırada en çok tercih edilmiştir. On ikinci sıra ise diğer seçeneği ile açık uçlu bırakılmış ancak cevaplayıcılardan yeterli işaretleme gelmediği için analizlerde bu sıra çıkarılmış ve boş kabul edilmiştir. Bu sıralama yaklaşımı her bir özelliğin en fazla tercih edildiği sıraları, başka deyişle özelliklerin frekansının en

yüksek olduğu iki sıra dikkate alınarak yapılmıştır. Genel olarak bakıldığında, parmak uzunluğu, parmak uzunluk orantısı, kol boyu, parmak boğumlarının özelliği, parmaklar arası açı ve bileklerin esnekliği ilk sıraları; dirseklerin esnekliği, sağ ya da sol el kullanma ve parmak uçlarının özelliği, tırnak yapısı, boyun kısmının uzunluğu ise son sıraları almaktadır.

Tablo 6. Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede fizyoterapistlerden yararlanmayla ilgili görüşleri

Katılma düzeyi	(f)	%
Tamamen	10	18,2
Büyük ölçüde	26	47,2
Kısmen	16	29,1
Hiç	3	5,5
Toplam	55	100

Tablo 6 incelendiğinde, keman eğitimine öğrenci seçmede fizyoterapistlerden yararlanmanın ileride yaşanacak sorunları önlemede ve kararların daha isabetli olmasını sağlamada etkisi olup olmayacağı sorusuna öğretim elemanlarının % 65'inin büyük ölçüde ve tamamen etkisi olacağı düşüncesinde olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarının % 29'u ise kısmen etkisi olacağı yönünde fikir bildirmişlerdir. Hiçbir etkisi olmayacağını düşünen öğretim elamanları ise % 5 düzeyindedir.

Tablo 7. Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulan fiziksel özelliklere ilişkin sıralamaları

Sırası	Parmak uzunluğu	Parmak uzunluk orantısı	Parmak boğumlarının özelliği	Parmaklar arası açısı	Bileklerin esnekliği	Kol boyu	Dirseklerin esnekliği	Boyun kısmının uzunluğu	Sağ ya da sol el kullanma	Parmak uçlarının özelliği	Tırnak yapısı	Hiçbiri
Birinci	10	7	2	4	4	9	1	1	6	2	3	20
İkinci	8	8	2	6	3	2	0	0	2	4	2	14
Üçüncü	8	10	0	2	3	2	2	1	2	2	3	3
Dördüncü	3	0	2	7	5	2	0	0	2	8	2	0
Beşinci	1	2	7	1	1	8	3	1	0	3	3	0
Altıncı	1	1	7	6	7	2	0	2	2	0	0	3
Yedinci	1	0	5	1	3	3	5	1	4	3	1	0
Sekizinci	1	2	1	1	2	1	7	4	3	2	2	0
Dokuzuncu	0	0	2	3	4	2	4	2	3	1	5	0
Onuncu	1	2	0	0	0	0	4	8	4	5	2	5
Onbirinci	2	0	0	0	0	0	4	9	3	1	6	0
Boş	19	23	27	24	23	24	25	26	24	24	26	10
Toplam	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55

Tablo 7 incelendiğinde, keman eğitimine öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulan fizyolojik özelliklerden parmak uzunluğu birinci, ikinci ve üçüncü sırada; parmak uzunluk orantısı üçüncü ve ikinci sırada; parmak boğumlarının özelliği beşinci ve altıncı sırada; parmaklar arası açısı ikinci ve altıncı sırada; bileklerin esnekliği altıncı ve dördüncü sırada; kol boyu birinci ve beşinci sırada; dirseklerin esnekliği sekizinci ve yedinci sırada; boyun kısmının uzunluğu onuncu ve onbirinci sırada; sağ ya da sol el kullanma birinci, yedinci ve onuncu sırada; parmak uçlarının özelliği dördüncü ve onuncu sırada; tırnak yapısı onbirinci ve dokuzuncu sırada en çok tercih edilmiştir. On ikinci sıra ise diğer seçeneği ile açık uçlu bırakılmış ancak cevaplayıcılardan yeterli işaretleme gelmediği için analizlerde bu sıra çıkarılmış ve boş kabul edilmiştir. Bu sıralama yaklaşımı her bir özelliğin en fazla tercih edildiği sıraları, başka deyişle özelliklerin frekansının en yüksek olduğu iki sıra dikkate alınarak yapılmıştır. Görüldüğü gibi; parmak uzunluğu, parmak uzunluk orantısı, kol boyu, parmak boğumlarının özelliği, parmaklar arası açısı, sağ ya da sol el kullanma, bileklerin esnekliği ve hiçbiri seçenekleri ilk sıraları, dirseklerin esnekliği

ve parmak uçlarının özelliği, tırnak yapısı, boyun kısmının uzunluğu ise son sıraları almaktadır.

Bu sonuçlara göre, “Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de fiziksel ölçütlerden parmak uzunlukları, parmak uzunluklarının orantısı, kol boyu, parmak boğumlarının özelliği, parmaklar arası açı, sağ ya da sol el kullanma ve bileklerin esnekliği öncelikli olarak göz önünde bulundurulan ölçütlerdir” denebilir. Hiçbiri seçeneğinin birinci ve ikinci sırada en çok tercih edilmiş olması ise; Anabilim Dallarının büyük kısmında adı geçen fiziksel özelliklerin hiçbirinin göz önünde bulundurulmadığını göstermektedir.

Tablolarda belirtilen görüşlerden yola çıkılarak; keman eğitimi için öğrenci seçimi yapılırken öğrencinin fiziksel yapısının, özellikle de parmaklarla ilgili fiziksel özelliklerin dikkate alınması ve çalgı seçimlerinde fizyoterapist yardımı alınmasının gerektiği, kurumların bir kısmında fiziksel özelliklerin göz önünde bulundurulduğu ya da çok özel durumlarda tedbir alındığı, ancak çoğunluğunda hiçbir fiziksel ölçüte dikkat edilmeden çalgı seçimi yapıldığı söylenebilir.

4.3 Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’de keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin çalgıya duyduğu istek ve motivasyonun önemi konusunda öğretim elemanı görüşleri ve mevcut durum nedir?

Üçüncü alt probleme cevap aramak amacıyla görüşme yapılan keman eğitimcilerinin belirttikleri görüşler Tablo 8’ de verilmiştir.

Tablo 8. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin çalgıya duyduğu isteğin etkisi.

Gr 1	Gr 2	Gr 3
<p>Bence öğrencinin ilgisi, çalgı seçiminde dikkat edilmesi gereken birinci ölçüttür. Öğrencinin o çalgıyı seçmesi, ona seçme hakkının verilmesi çok önemli. Yalnız; öğrencinin çalgıyı seçmesi konusunda bazı sorunlar yaşıyoruz. Öğrenciler Anabilim Dalları’na geldikleri zaman hemen üst sınıflardan bilgi almaya çalışıyorlar. Onlardan aldıkları bilgiler ve çevreden duyduklarıyla bazen önyargılı yaklaşıyorlar. Bu bakımdan; seçimin bilinçli olması çok önemli, yani; öğrenci çalgıyı bir ölçüde tanımalı, öğrenciye fırsat tanımalı çünkü tanımadığı bir çalgıyı öğrenci seçemez. Bunun süresi ayarlanabilir, ama öğrenci sadece görsel olarak değil, çalgıya dokunarak, çalgıyla biraz yaşantı geçirerek kararını vermelidir.</p>	<p>Öğrencinin çalgıyı severek, isteyerek çalması kendisini başarıya götürecek önemli etkenlerdendir. İstemediği halde kemana uygun bulunarak bu çalgıya yönlendirilen öğrencilerin büyük çoğunluğunun başarı düzeylerinin düşük olduğunu gözlemledim. Bir de şu var; artık kurumlarımıza çoğunlukla Güzel Sanatlar Liseleri’nden öğrenci aldığımız için, orada 4 yıl eğitim almış bir öğrenciyi de başka çalgıya yönlendiremiyorsunuz.</p>	<p>Çalgı eğitiminde, hele hele keman gibi sabır isteyen ve zor bir çalgının öğrenilmesinde heves olmazsa öğrenci büyük ihtimalle başarısız olur. Biz genellikle buna dikkat etmeye çalışıyoruz ama istisnalar da olabiliyor.</p>

Görüşme yapılan keman eğitimcilerimiz, keman için öğrenci seçiminde öğrencinin bu çalgıyı çalmaya duyduğu isteğin önemli olduğu şeklindeki ortak görüşlerini dile getirmişler, ancak Müzik Eğitimi Anabilim dallarında genellikle bu ölçüte dikkat edilmediğini belirtmişlerdir.

Öğretim elemanlarının, öğrencinin çalgıya duyduğu isteğin keman eğitimi için öğrenci seçimindeki etki düzeyini belirleyebilmek için ankette 4’lü likert tipinde 3 soru sorulmuştur. Bu sorular ve öğretim elemanlarının cevap dağılımı Tablo 9’ da verilmiştir.

Tablo 9. Keman eğitimi için öğrenci seçiminde, öğrencinin çalgıya duyduğu istekliliğine ilişkin öğretim elemanı görüşleri

Etki düzeyi	Sizce kemana istekle seçmek, keman çalma başarısında ne derece etkilidir?		Kurumunuzda keman eğitimi için öğrenci seçilirken öğrencinin keman çalmayı öğrenme isteği ne derece etkili olmaktadır?		Belirli bir deneme süreci konulması ve bu süreç sonucunda karar verilmesi sizce öğrencinin çalgıdaki başarısı üzerinde ne derece etkili olabilir?	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Tamamen	18	33	8	15	14	25
Büyük ölçüde	30	55	32	58	32	58
Kısmen	7	12	12	22	7	13
Hiç	0	0	2	3	2	4
Boş	0	0	1	2	0	0
Toplam	55	100	55	100	55	100

Tablo 9 incelendiğinde "Sizce kemana istekle seçmek, keman çalma başarısında ne derece etkilidir?" sorusuna öğretim elemanlarının % 88'i tamamen ve büyük ölçüde; % 12, si ise kısmen cevabını vermiştir. Benzer biçimde, "Kurumunuzda keman eğitimi için öğrenci seçilirken öğrencinin keman çalmayı öğrenme isteği ne derece etkili olmaktadır?" sorusuna öğretim elemanlarının % 73, ü tamamen ve büyük ölçüde; % 12'si kısmen; % 3'ü hiç cevabını vermiştir. Diğer yandan "Belirli bir deneme süreci konulması ve bu süreç sonucunda karar verilmesi sizce öğrencinin çalgıdaki başarısı üzerinde ne derece etkili olabilir?" sorusuna öğretim elemanlarının % 83'ü tamamen ve büyük ölçüde; % 13'ü kısmen; % 4'ü ise hiç cevabını vermiştir.

Tablo 8 ve 9' dan elde edilen bulgular bir arada değerlendirildiğinde, öğrencinin keman çalmaya duyduğu istekliliğin keman eğitimine öğrenci seçerken göz önünde bulundurulması gereken önemli bir ölçüt olduğu ve kurumların genelinde bu ölçüte dikkat edildiği söylenebilir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’de keman eğitimi için öğrenci seçilirken kurumun imkanlarının önemi konusunda öğretim elemanı görüşleri ve mevcut durum nedir?

Dördüncü alt probleme yanıt bulabilmek için görüşme yapılan keman eğitimcilerinin verdikleri yanıtlar Tablo 10’ da verilmiştir.

Tablo 10. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçilirken kurumun imkanlarının oluşturduğu önem

Gr 1	Gr 2	Gr 3
Öğrenci okulun olanakları çerçevesinde öğrenim görmek üzere gelir. Öğretim elemanı sayısı, çalgı durumu, çalışma odalarının durumu, programın genel çerçevesi ve felsefesi çok önemli. Keman öteden beri orkestraların baş çalgısı, bütün ciddi oda müziği topluluklarının temel çalgısıdır. Ne var ki keman öğrencisi seçilirken anabilim dallarının imkanları göz ardı edilmektedir.	Kurumun imkanları ve ihtiyaçları, öğrenci seçiminde etkili olmalıdır ama maalesef böyle olmuyor. Çalgı seçimlerini yapıyorsunuz, sonra bir bakıyorsunuz ki, oda orkestrası için gereğinden fazla kemancı almışsınız, bir tane viyolonsel var. Orkestranın homojenliğini bozan durumlar bunlar. Ya da kaç tane öğretim elemanı var, bunlar kaç öğrenci alabilirler diye düşünülmeden seçiliyor.	Öğrencinin öğrenim göreceği okulun sahip olduğu imkanlar da muhakkak önemli, ancak daha çok çocuğun çalgıya uygunluğu, çalabilirliği üzerinde duruluyor. Kaç keman öğrencisi alınacağı üzerine konuşmalar yapılsa da ciddi bir belirleme yok.

Tablo 10’ dan da anlaşılacağı üzere, üç keman eğitimcimiz de keman için Anabilim dallarının sahip olduğu imkanlar ölçüsünde öğrenci seçiminin öneminden bahsetmişler, konunun önemine rağmen uygulamanın eksik kaldığına dikkat çekmişlerdir.

Dördüncü alt probleme yanıt bulabilmek için uygulanan ankete katılan öğretim elemanlarının sıralamaları Tablo 11 ve 12’ de verilmiştir.

Tablo 11. Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede göz önünde bulundurulması gereken imkanlarla ilgili sıralamaları

Sırası	Kurumun demirbaşa kayıtlı keman sayısı	Kurumda görev yapan keman öğretim elemanı sayısı	Kurumun bünyesinde bulunan orkestra ve oda müziği topluluklarının ihtiyacı	Öğrencinin kendisine ait çalgısının olup olmaması
Birinci	2	41	8	2
İkinci	2	9	33	7
Üçüncü	17	1	2	26
Dördüncü	23	1	7	13
Boş	11	3	5	7
Toplam	55	55	55	55

Tablo 11 incelendiğinde, keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken imkanlardan "Kurumun demirbaşa kayıtlı keman sayısı" dördüncü ve üçüncü sırada; "Kurumda görev yapan keman öğretim elemanı sayısı" birinci ve ikinci sırada; "Kurumun bünyesinde bulunan orkestra ve oda müziği topluluklarının ihtiyacı" ikinci ve birinci sırada; "Öğrencinin kendisine ait çalgısının olup olmaması" üçüncü ve dördüncü sırada en çok tercih edilmiştir. Bu sıralama yaklaşımı her bir imkanın en fazla tercih edildiği sıraları, başka deyişle imkanların frekansının en yüksek olduğu iki sıra dikkate alınarak yapılmıştır. Görüldüğü gibi, birinci sırada "Kurumda görev yapan keman öğretim elemanı sayısı"; ikinci sırada, "Kurumun bünyesinde bulunan orkestra ve oda müziği topluluklarının ihtiyacı"; üçüncü sırada "Öğrencinin kendisine ait çalgısının olup olmaması"; dördüncü sırada "Kurumun demirbaşa kayıtlı keman sayısı" en çok tercih edilmiştir denebilir.

Tablo 12. Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede kendi kurumlarında göz önünde bulundurulmuş imkanlarla ilgili sıralamaları

Sırası	Kurumun demirbaşaya kayıtlı keman sayısı	Kurumda görev yapan keman öğretim elemanı sayısı	Kurumun bünyesinde bulunan orkestra ve oda müziği topluluklarının ihtiyacı	Öğrencinin kendisine ait çalgısının olup olmaması
Birinci	1	42	9	3
İkinci	3	8	31	7
Üçüncü	12	3	4	27
Dördüncü	28	0	6	9
Boş	11	2	5	9
Toplam	55	55	55	55

Tablo 12 incelendiğinde, keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulmuş imkanlardan "Kurumun demirbaşaya kayıtlı keman sayısı dördüncü ve üçüncü sırada; "Kurumda görev yapan keman öğretim elemanı sayısı" birinci ve ikinci sırada; "Kurumun bünyesinde bulunan orkestra ve oda müziği topluluklarının ihtiyacı" ikinci ve birinci sırada; "Öğrencinin kendisine ait çalgısının olup olmaması" üçüncü, dördüncü ve beşinci sırada en çok tercih edilmiştir. Bu sıralama yaklaşımı her bir imkanın en fazla tercih edildiği sıralar, başka deyişle imkanların frekansının en yüksek olduğu iki sıra dikkate alınarak yapılmıştır. Görüldüğü gibi, birinci sırada "Kurumda görev yapan keman öğretim elemanı sayısı"; ikinci sırada, "Kurumun bünyesinde bulunan orkestra ve oda müziği topluluklarının ihtiyacı"; üçüncü sırada "Öğrencinin kendisine ait çalgısının olup olmaması"; dördüncü sırada "Kurumun demirbaşaya kayıtlı keman sayısı" en çok tercih edilmiştir denebilir.

Tablolara bakıldığında; anabilim dallarına keman eğitimi için öğrenci seçilirken kurumun imkanları dahilinde seçim yapılması ve özellikle kurumda görev yapan öğretim elemanı sayısının en önde gelmesi gerektiği, kurumlarımızda genellikle bu konuda gereken hassasiyetin gösterildiği söylenebilir.

4.5 Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’de keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyinin önemi konusunda öğretim elemanı görüşleri ve mevcut durum nedir?

Beşinci alt probleme yanıt verebilmek için görüşme yapılan keman eğitimcilerinin görüşleri Tablo 13’ te belirtilmiştir.

Tablo 13. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyinin etkisi.

Gr 1	Gr 2	Gr 3
Eğer öğrenci bu kurumlara gelmeden önce kemana başlamışsa tabi ki onu sürdürmeli, öğrencinin daha önceki donanımı esas alınmalı, bu tür öğrencilerin ilerleme, kendilerini geliştirme hakları sınırlandırılmamalı.	Öğrenci eğer keman çalarak gelmişse onu bizim okulumuzda da sürdürmesine gayret ediliyor tabi. Yalnız, burada önemli olan bir nokta var; öğrencinin kemanda gelmiş olduğu seviye. Eğer kısa süredir çalışıyorsa ve çalgısında ciddi bir yol almamışsa, uygun görüldüğü çalgıya yönlendiriliyor.	Öğrencinin daha önceden edindiği bilgiler çok önemli. Eğer kemana daha önceden başladıysa ve iyi bir seviye tutturduysa, onu başka bir çalgıya geçirmenin bir anlamı yok.

Tablo 13’ te belirtilen düşüncelerden yola çıkarak anabilim dallarında keman eğitimi için öğrenci seçimi yapılırken öğrencinin daha önceden almış olduğu eğitim ve çalgıda geldiği seviyenin kemana seçilmesi açısından önemli bir ölçüt olarak göz önünde bulundurulduğu söylenebilir.

Beşinci alt probleme cevap bulabilmek için uygulanan ankete katılan öğretim elemanlarının görüşleri Tablo 14 ve 15’ te verilmiştir.

Tablo 14. Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede göz önünde bulundurulması gereken hazır bulunuşluk özellikleriyle ilgili sıralamaları

Sırası	Öğrencinin sınava girmeden önce keman eğitimi almış olması	Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu teknik düzey	Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu müzikal düzey	Öğrencinin daha önceden almış olduğu keman eğitiminin süresi	Öğrencinin kemanla ilgili müzik kültürü
Birinci	14	29	6	3	2
İkinci	3	16	23	9	2
Üçüncü	10	5	16	14	6
Dördüncü	12	1	4	17	14
Beşinci	10	0	1	8	27
Boş	6	4	9	4	4
Toplam	55	55	55	55	55

Tablo 14 incelendiğinde, keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken hazır bulunuşluk özelliklerinden "Öğrencinin sınava girmeden önce keman eğitimi almış olması" birinci ve dördüncü sırada; "Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu teknik düzey" birinci ve ikinci sırada; "Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu müzikal düzey" ikinci ve üçüncü sırada; "Öğrencinin daha önceden almış olduğu keman eğitiminin süresi" dördüncü ve üçüncü sırada; "Öğrencinin kemanla ilgili müzik kültürü" beşinci ve dördüncü sırada en çok tercih edilmiştir. Bu sıralama yaklaşımı her bir hazır bulunuşluk özelliğinin en fazla tercih edildiği sıralar, başka deyişle hazır bulunuşluk frekansının en yüksek olduğu iki sıra dikkate alınarak yapılmıştır. Görüldüğü gibi, birinci sırada "Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu teknik düzey"; ikinci sırada, "Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu müzikal düzey"; üçüncü sırada "Öğrencinin daha önceden almış olduğu keman eğitiminin süresi" dördüncü sırada "Öğrencinin sınava girmeden önce keman eğitimi almış olması"; beşinci sırada "Öğrencinin kemanla ilgili müzik kültürü" en çok tercih edilmiştir denebilir.

Tablo 15. Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede kendi kurumlarında göz önünde bulundurulmuş hazır bulunuşluk özellikleriyle ilgili sıralamaları

Sırası	Öğrencinin sınava girmeden önce keman eğitimi almış olması	Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu teknik düzey	Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu müzikal düzey	Öğrencinin daha önceden almış olduğu keman eğitiminin süresi	Öğrencinin kemanla ilgili müzik kültürü
Birinci	22	24	4	2	2
İkinci	5	16	19	9	0
Üçüncü	7	5	16	11	6
Dördüncü	5	2	5	18	11
Beşinci	8	0	2	5	25
Boş	8	8	9	10	11
Toplam	55	55	55	55	55

Tablo 15 incelendiğinde, keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulmuş hazır bulunuşluk özelliklerinden "Öğrencinin sınava girmeden önce keman eğitimi almış olması" birinci sırada; "Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu teknik düzey" birinci ve ikinci sırada; "Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu müzikal düzey" ikinci ve üçüncü sırada; "Öğrencinin daha önceden almış olduğu keman eğitiminin süresi" dördüncü ve üçüncü sırada; "Öğrencinin kemanla ilgili müzik kültürü" beşinci ve dördüncü sırada en çok tercih edilmiştir. Bu sıralama yaklaşımı her bir hazır bulunuşluk özelliğinin en fazla tercih edildiği sıralar, başka deyişle hazır bulunuşluk frekansının en yüksek olduğu iki sıra dikkate alınarak yapılmıştır. Görüldüğü gibi, birinci sırada "Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu teknik düzey"; ikinci sırada, "Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu müzikal düzey"; üçüncü sırada "Öğrencinin daha önceden almış olduğu keman eğitiminin süresi" dördüncü sırada "Öğrencinin sınava girmeden önce keman eğitimi almış olması"; beşinci sırada "Öğrencinin kemanla ilgili müzik kültürü" en çok tercih edilmiştir denebilir.

Tablolarda belirtilen görüşlerden yola çıkılarak; keman eğitimi için öğrenci seçimi yapılırken öğrencinin daha önceden almış olduğu eğitimin göz önünde

bulundurulması gerektiği, öğrencinin çalgısında geldiği teknik düzeyin öncelik taşıdığı ve anabilim dallarında, belirtilen hazır bulunuşluk ölçütlerinin yine öncelikle teknik düzey olmak üzere göz önünde bulundurulduğu söylenebilir.

4.6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken müziksel işitme ölçütleri ve mevcut durum hakkında öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

Altıncı alt probleme ilişkin, görüşme yapılan keman eğitimcilerinden elde edilen bulgular Tablo 16 ve 17’ de verilmiştir.

Tablo 16. Keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken müziksel işitme ölçütleri

Gr 1	Gr 2	Gr 3
Ben öğrenciliğim sırasında önce mandolin eğitimi aldım, kısa sürede mandolinde büyük gelişme kaydettim, sonra İstanbul Çapa İlk Öğretmen Okulu Müzik Semineri’ne seçilince, müzik öğretmenimiz beni kemana yönlendirdi. Mandolinden kemana geçince büyük kolaylık çektim. Keman eğitimine baktığımız zaman, önemli kaynaklardan bir tanesi; mandolin eğitimidir. Kemanda sesleri bulmak zordur, ancak seslerin yerleri, pozisyonlar gibi özellikler bakımından mandolinle keman büyük benzerlikler taşımaktadırlar ve mandolinde tuşe üzerinde nereye basacağını öğrenerek müziksel işitme yeteneği gelişen öğrenci kemanda da doğru ses elde etmek için zorlanmayacaktır.	Başka bir çalgıdaki gibi (delikli, üflelemeli çalgılar, piyano ya da perdeli çalgılar) sabit sesler keman tuşesi üzerinde belli değildir. Öğrencinin, seslerin yeri belli olmayan bir tuşenin üzerinde doğru sesleri elde edebilmesi için çok hassas bir kulağa sahip olması gerekir. Beni öğretmenim yönlendirdi kemana, Köy Enstitüsü’nde mandolinle başlamıştım, bir yıl içinde mandolini güzel çalmaya başlayınca “sen keman çalmalısın” dedi. Bunda tabi mandolinle kemanın taşıdığı benzerlikler büyük rol oynuyor, bir de mandolin perdeli bir çalgı olduğu için seslerin yerlerini bulmak daha kolay, öğrencinin müziksel işitme yeteneği gelişince kemana geçirmekte fayda var.	Keman tuşesinde seslerin yerleri belli olmadığı için doğru sesleri elde etmek zordur. Bu yüzden keman çalacak öğrencinin sesleri çok iyi algılaması gerekir, yani müziksel işitme yeteneği bu çalgının öğrenilmesinde son derece önemli bir yer tutar. Benim çocukluk yıllarımda mandolin çok yaygındı, ilkokuldayken mandolin derslerine başlamıştım, yeteneğimin ortaya çıkmasıyla konservatuvarın keman bölümüne seçildim.

Tablo 16’ da görüldüğü gibi, görüşme yapılan üç keman eğitimcimiz de müzik öğrenimlerine mandolinle başladıklarını, perdesiz bir çalgı olması sebebiyle doğru yerlere parmakları basmanın zorluğunu, doğru ses elde etmek için iyi ve gelişmiş bir müziksel işitme yeteneğine sahip olmak gerektiğini, keman eğitimine başlamadan önce mandolin çalmanın müziksel işitme gelişimi açısından son derece faydalı olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 17. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde etkili olan müziksel işitme ölçütleri

Gr 1	Gr 2	Gr 3
Giriş sınavlarında uygulanan eleme aşamaları mevcut, ama keman için seçilecek öğrenciye ayrıca bir sınav yapılmıyor. Zaten günümüzde öğrencilerin çoğunluğu Güzel Sanatlar Liseleri’nden geldiği için oradan ne çalarak bize geliyorsa o çalgıyla devam ediyor.	Keman için seçilecek öğrencinin müziksel işitme aşamalarından aldığı puanın diğer öğrencilerinkinden yüksek olması gerektiği kanısındayım. Şu an uygulanan bir sistem değil ama, belki bir baraj puan konabilir.	Özellikle başlangıç aşaması sancılı olan kemanın öğreniminde müziksel işitme yeterliği son derece önemli, ama maalesef bu alandaki elemelerin sonuçlarına dikkat edilmiyor.

Keman eğitimcilerimizin üçünün de belirttiklerinden yola çıkıldığında, GSEB MEABD’ de keman için öğrenci seçilirken müziksel işitme ölçütlerine yeterince önem verilmediği söylenebilir.

Altıncı alt probleme yanıt bulabilmek için uygulanan ankete katılan öğretim elemanlarının sıralamaları Tablo 18 ve 19 ve 20’ de verilmiştir.

Tablo 18. Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede göz önünde bulundurulması gereken ölçütlerle ilgili sıralamaları

Sırası	Tek ses işitme	İki ses işitme	Üç ses işitme	Dört ses işitme	Ezgisel Bellek	Tartımsal Bellek	Solfej deşifre
Birinci	12	4	4	6	20	4	11
İkinci	0	9	3	4	10	19	5
Üçüncü	5	1	8	6	11	7	12
Dördüncü	4	4	6	15	5	4	6
Beşinci	2	11	13	0	4	8	4
Altıncı	1	13	9	4	1	7	4
Yedinci	17	0	1	10	0	1	8
Boş	2	13	11	10	4	5	5
Toplam	55	55	55	55	55	55	55

Tablo 18 incelendiğinde, keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken müziksel işitme ölçütlerinden tek ses işitme yedinci ve birinci sırada; iki ses işitme altıncı ve beşinci sırada; üç ses işitme beşinci ve üçüncü sırada; dört ses işitme dördüncü ve yedinci sırada; ezgisel bellek birinci ve ikinci sırada; tartımsal bellek ikinci ve beşinci sırada; solfej deşifre üçüncü ve birinci sırada en çok tercih edilmiştir. Sekizinci sıra ise diğer seçeneği ile açık uçlu bırakılmış ancak cevaplayıcılardan yeterli işaretleme gelmediği için analizlerde bu sıra çıkarılmış ve boş kabul edilmiştir. Bu sıralama yaklaşımı her bir özelliğin en fazla tercih edildiği sıraları, başka deyişle özelliklerin frekansının en yüksek olduğu iki sıra dikkate alınarak yapılmıştır. Görüldüğü gibi; ezgisel bellek, tartımsal bellek ve solfej deşifre ilk sıraları; dört ses işitme, üç ses işitme, iki ses işitme ve tek ses işitme ise son sıraları almaktadır.

Bu sonuçlara göre; keman öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken ölçütlerden; ezgisel ve tartımsal bellek ile solfeji, tek, iki, üç ve dört ses işitmeden daha önemli gördükleri söylenebilir.

Tablo 19. Öğretim elemanlarının keman eğitimi için öğrenci seçmede kendi kurumlarında göz önünde bulundurulan müziksel işitme ölçütleriyle ilgili sıralamaları

Sırası	Tek ses işitme	İki ses işitme	Üç ses işitme	Dört ses işitme	Ezgisel Bellek	Tartımsal Bellek	Solfej deşifre	Hiçbiri
Birinci	7	3	2	2	13	3	8	13
İkinci	0	7	2	4	5	11	2	0
Üçüncü	1	1	9	3	6	4	8	0
Dördüncü	3	2	3	14	4	2	2	0
Beşinci	1	7	10	2	3	4	3	0
Altıncı	1	8	5	3	1	6	3	0
Yedinci	12	2	0	4	0	2	6	2
Sekizinci	0	0	0	0	0	0	0	0
Boş	30	13	24	23	23	23	23	42
Toplam	55	55	55	55	55	55	55	55

Tablo 19 incelendiğinde, keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulan müziksel işitme kriterlerinden tek ses işitme yedinci ve birinci sırada; iki ses işitme altıncı ve beşinci sırada; üç ses işitme beşinci ve üçüncü sırada; dört ses işitme dördüncü sırada; ezgisel bellek birinci ve üçüncü sırada; tartımsal bellek ikinci ve altıncı sırada; solfej deşifre üçüncü ve birinci sırada en çok tercih edilmiştir. Sekizinci sıra ise hiçbir müziksel işitme kriterinin dikkate alınmadığı durumu tercih sırasındır. Bu seçeneğin de 13 kez işaretlenmiş oluşu dikkat çekicidir (Toplam öğretim elemanlarının % 20'den fazlası bu seçeneği işaretlemiştir). Dokuzuncu sıra ise diğer seçeneği ile açık uçlu bırakılmış ancak cevaplayıcılardan yeterli işaretleme gelmediği için analizlerde bu sıra çıkarılmış ve boş kabul edilmiştir. Bu sıralama yaklaşımı her bir özelliğin en fazla tercih edildiği sıraları, başka deyişle özelliklerin frekansının en yüksek olduğu iki sıra dikkate alınarak yapılmıştır. Görüldüğü gibi, ezgisel bellek, tartımsal bellek, hiçbir ve solfej deşifre ilk sıraları; dört ses işitme, üç ses işitme, iki ses işitme ve tek ses işitme ise son sıraları almaktadır.

Bu sonuçlara göre; Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçilirken, müziksel işitme ölçütlerinden ezgisel ve

tartımsal bellek ile solfej ve diktenin; tek, iki, üç ve dört ses işitmeden daha önemli bulunduğu, ancak bu kurumlarımızın bir kısmında hiçbir müziksel işitme ölçütüne dikkat edilmediği söylenebilir.

Tablo 20. Keman eğitimi için öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulmuş başka müziksel işitme ölçütü var mı sorusuna gelen yanıtların dağılımı

	Kurumunuzda keman eğitimi için öğrenci seçmek amacıyla gerçekleştirilen başka bir müziksel işitme aşaması var mı?		Keman eğitimi için seçilecek öğrenciler için konmuş müziksel işitme baraj puanı var mı?	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Evet	6	11	6	11
Hayır	49	89	49	89
Toplam	55	100	55	100

Tablo 20 incelendiğinde, öğretim elemanlarının sadece % 11'i "keman eğitimine öğrenci seçmede başka bir müziksel işitme ölçütü ve müziksel işitme barajı var mı" sorusuna evet cevabı vermiştir. Buna göre, keman eğitimi veren bölümlere öğrenci seçilirken okulların çoğunda Tablo 11'de belirtilen müziksel işitme ölçütlerinin kullanılmakta olduğu, belirtilenler haricinde başka ölçütlerin kullanılmadığı söylenebilir.

Tablolarda belirtilen görüşlerden yola çıkılarak; perdesiz bir çalgı olmasından dolayı, keman eğitimi için seçilecek öğrencinin iyi ve gelişmiş bir müziksel işitme yeteneğine sahip olmasının önemli olduğu, daha kaliteli bir seçim yapılabilmesi için ezgisel ve tartımsal bellek ile, solfej deşifre ve dikteye ağırlık vermek gerektiği söylenebilir. Diğer yandan; MEABD' nin bir kısmında belirtilen müziksel işitme ölçütlerinden hiç birinin göz önünde bulundurulmadığı ve sadece çok küçük bir bölümünde müziksel işitme baraj puanı uygulandığı yorumu yapılabilir.

BÖLÜM V

6. SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu bölümde, araştırmanın problem ifadesine ve alt problemlerine ilişkin, nitel ve istatistiksel veri çözümlene yöntemleriyle elde edilen bulgular ve yorumlardan yola çıkılarak varılan sonuçlara yer verilmiştir.

Görüşme sorularından ve anketlerden elde edilen verilere göre; Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde özellikle parmak uzunlukları ile kas yapısına dikkat edilmesi gerektiği; tırnak yapısı, parmak uçlarının özelliği ve boyun kısmının özelliğinin ise fazla önem taşımadığı belirlenmiştir. Çalgı seçiminde ya da giriş sınavlarında fizyoterapistin bulunmasının yarar sağlayabileceği anlaşılmış, belirtilen kurumlarımızda; fiziksel uygunluğa ayrıntıya inmeden bakılmakta olduğu, istisna birkaç kurum dışında öğrencilerin fizyoterapistlerin kontrolünden geçirilmemekte, çoğunlukla eğitime başladıktan sonra tespit edilen aksaklıklarda ya da çok belirgin bir kusur varsa doktor muayenesine gönderilmekte oldukları anlaşılmış, bu kurumların büyük kısmında fiziksel uygunluk bakımından hiçbir ölçütün göz önünde bulundurulmadığı sonucuna varılmıştır.

Parasız (2001) tarafından yapılan “Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Ana Çalgı Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi” başlıklı Yüksek Lisans Tezi’nde de Eğitim Fakülteleri için kemana başlama yaşının geç ve öğrencilerin keman eğitimi için fiziksel uygunluklarının göz önünde bulundurulmadığı sonuçlarına varmıştır. Bu durum; yapılan iki araştırmanın sonuçlarının paralellik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Bu araştırmada görüşme sorularından ve anketlerden elde edilen verilere bakıldığında; Türkiye’de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman gibi zor bir çalgıyı öğrenmede isteğin son derece önemli bulunduğu saptanmış, ğretim elemanları, istemediği halde keman eğitimi için uygun görülerek seçilen öğrencinin başarı seviyesinin düşeceği görüşünde birleşmişlerdir.

Siperoğlu (1988) ‘‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü ğrencilerinin Ana algıya Başlangıçtaki İlgi Düzeyleri ile Ana algı Dersine İlişkin Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi’’ başlıklı Yüksek Lisans Tezi’nde, söz konusu kurumdaki öğrencilerin ana çalgı eğitimine başlangıçta duydukları isteğin dört yıl boyunca ve dört yıl sonunda gösterdikleri başarıyı olumlu anlamda etkilediğini saptamıştır. Bu durum; iki araştırmanın sonuçları arasında paralellikler bulunduğunu göstermektedir.

Belirtilen kurumlarda keman eğitimi için ğrenci seçilirken öğrencinin isteğinin ön planda tutulmakta olduğu, son yıllarda giderek artan sayıda ğrencinin AGSL’ den gelmesinden dolayı, lisede ğrenci hangi alıyor ise (ok özel durumlar hariç) eğitimine aynı çalgıyla devam etmekte olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmada ulaşılan veriler işığında, Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de kurumun imkanlarının mutlaka göz önünde bulundurulmasının gerektiği, özellikle kurumda görev yapan keman ğretim elemanı sayısının birinci sırada önem taşıması gerekliliği, bunun yanında kurumun demirbaşa kayıtlı keman sayısının, keman eğitimi için ğrenci seçiminde önemli olmayabileceği anlaşılmıştır. Öğretim elemanlarının, keman eğitimine ğrenci alırken göz önünde bulundurulması gereken kurumun sahip olduğu imkanları sıralamasıyla, keman eğitimine ğrenci seçiminde göz önünde bulundurulanan imkanları sıralaması küçük farklar olmakla birlikte büyük bir paralellik, tutarlık göstermektedir. Bu durum, olması gereken durumla var olan durum arasında önemli bir fark olmadığı yorumuna ulaşmayı sağlamaktadır.

Parasız (2001) tarafından yapılan “Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Ana Çalgı Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi” başlıklı Yüksek Lisans Tezi’nde, keman öğretim elemanlarının sayıca yetersiz buldukları, çalışma odalarının sayısının ve kullanıma uygunluğunun yetersiz oldukları sonuçlarına vararak kurumun imkanlarının çalgı eğitimindeki önemini vurgulamıştır. Bu bakımdan; yapılan iki araştırma arasında paralellikler olduğu anlaşılmıştır.

Görüşme sorularından ve anketlerden Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin kemanda geldiği teknik ve müzikal düzeyin, göz önünde bulundurulması gereken en önemli ölçütler oldukları, eğer öğrenci daha önce kemana başlamış ve iyi bir seviyeye gelmişse başka çalgıya geçirmemek gerektiği belirlenmiştir. Belirtilen kurumlarda keman eğitimi için öğrenci seçilirken öğrencinin daha önceden gelmiş olduğu teknik ve müzikal düzeyin göz önünde bulundurulması en önemli ölçütler oldukları anlaşılmıştır.

Öğretim elemanlarının, keman eğitimine öğrenci alırken göz önünde bulundurulması gereken hazır bulunuşluk özelliklerini sıralamasıyla, keman eğitimine öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulması gereken hazır bulunuşluk özelliklerini sıralaması küçük farklar olmakla birlikte büyük bir paralellik, tutarlık göstermektedir. Bu durum da, olması gereken durumla var olan durum arasında önemli bir fark olmadığı yorumuna ulaşmayı sağlamaktadır.

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre; Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçiminde gelişmiş bir müzik kulağının oluşuna dikkat edilmesi gerektiği, ezgisel ve tartımsal belleğin yanı sıra, solfej deşifre ve dikte sınavlarının gerekliliği ortaya çıkmıştır. Çünkü bu aşamaları başarıyla geçen öğrenci tek, iki, üç ve dört ses işitme aşamaları zaten yapacaktır. Belirtilen kurumların pek çoğunda ezgisel ve tartımsal bellek ile solfej deşifre ve dikte sınavları önem kazanmış durumdadır, ancak çalgı seçimleri esnasında bazı kurumlarımızda müziksel işitme ölçütlerinin hiçbirine önem verilmemekte, anabilim

dallarının birkaç tanesi dışında keman eğitimi için öğrenci seçmek amacıyla uygulanan özel bir aşama ya da konmuş baraj puanı bulunmamaktadır.

Anketin uygulandığı kurumların küçük bir bölümünde öğretim elemanlarının keman eğitimine öğrenci alırken göz önünde bulundurulması gereken müziksel işitme kriterleri sıralamalarıyla, keman eğitimine öğrenci seçiminde göz önünde bulundurulan müziksel işitme kriterleri sıralaması paralellik göstermekle beraber, hiçbir kriterin göz önünde bulundurulmadığı anlamına gelen hiçbiri seçeneğinin çok sayıda cevaplayıcı tarafından işaretlendiği gözden kaçırılmaması gereken ve sonuçları etkileyecek bir durumdur.

Keman eğitimcilerinin görüşlerine göre;

- Anabilim Dallarına keman eğitimi için öğrenci seçilirken, belirtilen fiziksel ölçütlerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir, ancak pek çok kurumda bu ölçütlerin hiçbirine dikkat edilmemektedir.
- Anabilim Dallarına keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin çalgıya duyduğu istek başarı açısından önemlidir ve kurumlarımızda bu ölçüt göz önünde bulundurulmaktadır.
- Anabilim Dallarında keman eğitimi için öğrenci seçilirken kurumun sahip olduğu imkanlar, özellikle de kurumda görev yapmakta olan öğretim elemanı sayısı büyük önem taşımaktadır ve yine kurumda görev yapmakta olan öğretim elemanı sayısı ilk sırada olmak üzere bu ölçüt göz önünde bulundurulmaktadır.
- Anabilim Dallarına keman eğitimi için öğrenci seçilirken öğrencinin daha önce almış olduğu eğitimin göz önünde bulundurulması ve özel durumlar dışında öğrencinin başka bir çalgıya geçirilmemesi

önerilmektedir. Kurumlarımızda özellikle öğrencinin çalgıda gelmiş olduğu teknik ve müzikal düzey göz önünde bulundurulmaktadır.

- Anabilim Dallarına keman eğitimi için öğrenci seçiminde gelişmiş bir müzik kulağının oluşuna dikkat edilmesi gerekmektedir, kurumlarımızda giriş sınavlarında ezgisel ve tartımsal bellek ile solfej deşifre ve dikteye verilen önem giderek artmaktadır, ancak bunlara ek olarak uygulanan bir aşama ya da belirlenmiş bir baraj puanı bulunmamaktadır.

BÖLÜM VI

7. ÖNERİLER

Bu bölümde; araştırmanın sonucunda ortaya çıkan düşüncelere dayanarak, araştırmacı tarafından getirilen önerilere yer verilmiştir.

Öğretim Elemanlarına Öneriler;

Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ ye keman eğitimi için öğrenci seçiminde, ilerleyen dönemlerde teknik zorlukların yaşanmaması adına, öğrencilerin fiziksel uygunluklarının göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Giriş sınavlarında ya da çalgı seçimi aşamasında öğrencilerin fizyoterapist kontrolünden geçirilmeleri faydalı olacaktır.

Başarıya ulaşmada, özellikle de keman gibi zor bir çalgının eğitiminde çalgıyı çalmaya duyulan istek son derece önemli olduğundan, GSEB MEABD’ de öğrenci seçiminde göz ardı edilmemelidir. Öğrencilere bir yarıyıl çalgıyı tanıma, daha sonra seçme şansı verilebilir.

Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçilirken, kurumun sahip olduğu imkanlardan özellikle keman öğretim elemanı sayısı ve oda orkestralarının ihtiyacı göz önünde bulundurulmalıdır.

Türkiye’ de Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD’ de keman eğitimi için öğrenci seçilirken öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu teknik ve müzikal düzey üzerinde durulmalıdır.

Perdesiz bir çalgı olması sebebiyle seslerin yerlerini tuşede bulma zorluğu taşıyan keman için öğrenci seçiminde öğrencinin sahip olduğu müziksel işitme

yeterliğine dikkat edilmesi gerekir. Gelişmiş bir müziksel işitme yeteneğine sahip olan öğrencileri belirlemek amacıyla solfej deşifre ve dikte aşamalarına önem verilmelidir, bu aşamaları başarıyla geçen öğrenci tek, iki, üç ve dört ses işitmeyi zaten başaracaktır. Entonasyon problemlerini en aza indirmek amacıyla müziksel işitme aşamalarında baraj puanı belirlenmelidir.

Öğrencilerin Eğitim Fakülteleri GSEB MEABD sınavlarına girmeden önce bilgilendirilmesi açısından, başvuru kitapçıklarına ya da sınav yönergelerine aranacak ölçütlerin ve öğrencilerin sahip olması gereken özellikler belirtilmelidir.

Araştırmacılar için Öneriler;

Benzer araştırmalar diğer kurumlarda ve eğitimi verilen diğer çalgılar için öğrenci seçimlerine yönelik olarak yapılabilir.

Araştırmanın probleminde belirtilen ölçütler ayrı ayrı ele alınarak bu ölçütlerin çalgı eğitimi üzerindeki etkileri araştırılabilir.

KAYNAKÇA

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

http://www.ef.ibu.edu.tr/gs/muzik/muzik_giris.htm. 2007.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Lisans Eğitim Programı, “Bireysel Çalgı Eğitimi
(Keman) Ders İçerikleri”, 2007.

Acay, Sefai. **Açık Değişimli Tonal ve Makamsal Solfejler**, Önder Matbaacılık,
Ankara, Ekim 2006, s.3, 5.

A. Barış, Dolunay ve Acay, Senem ve Avcı, Şebnem ve Yılmaz, Ayşe. “Çalgı
Eğitiminde Fiziksel Yapının Önemi” **Pamukkale Üniversitesi, Ulusal Müzik
Eğitimi Sempozyumu**, Denizli, 26- 28 Nisan 2006, ss.528- 540.

A. Barış, Dolunay. “Çalgı Eğitiminde Fiziksel Yapının ve Motivasyonun Önemi”
Yayınlanmamış Gelişim ve Öğrenme Doktora Ders Notları, **Gazi Üniversitesi Gazi
Eğitim Fakültesi**, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitim Anabilim Dalı,
Ankara, 1999.

A. Barış, Dolunay, Karkın, A. Metin. “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi
Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Yer Alan Müzik Teorisi ve İşitme
Eğitimi Dersindeki Nota Okuma Becerisinin Çalgı Eğitimine Yansımaları Üzerine
Bir Araştırma (A.İ.B.Ü. Örneği)”, **Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik
Sempozyumu**, İnönü Üniversitesi, Malatya, 2003, s.243.

Apaydın, Mustafa. “Eğitim Fakülteler Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik
Öğretmenliği Anabilim Dalları’ na “Özel Yetenek Sınavları” İle Öğrenci Alımı’ na
Yönelik Eleştirel Yaklaşımlı Bir Değerlendirme”, **Pamukkale Üniversitesi Ulusal
Müzik Eğitimi Sempozyumu**, Denizli, 26- 28 Nisan 2006, ss.429, 430, 439.

Askerova, Sevda. **Konservatuar Müzik Eğitiminin Bilimsel ve Eğitsel Temelleri**, Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayını no:26, Anıt Matbaası, 2002, Afyon, s. 43.

Aydın, Betül. “Gelişimin Doğası” (Edit.:Binnur Yeşilyaprak). **Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi**. Ankara, Pegem A Yayıncılık, 2004, s.31.

Aydiner, Mehtap. “Piyano Eğitimi Sürecinde Karşılaşılabilen Fiziksel Rahatsızlıkları Önleyebilmek İçin Alınabilecek Önlemler Konusunda Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Piyano Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin Değerlendirilmesi” **Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu**, Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi, Isparta, 7-10 Nisan 2004, ss.618-625.

Aydoğan, Salih. “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Müziksel İşitme- Okuma Öğretimi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, Ankara, Haziran 1998, ss.30, 32, 127, 131.

Baltaş, Zuhâl. “Motivasyon Sözlüğü” **Kaynak Dergisi**, Ocak- Mart, sayı 13 **2003**<http://www.baltas-baltas.com/kaynakdergiyazi.asp?PRI=249&SAYI=13>. **2006**.

Baş, Ercan. “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü 1993-1994 Girişli Öğrencilerinin Müziksel İşitme Okuma Yazma Eğitimi ile Piyano Eğitimindeki Başarıları Arasındaki İlişki” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, Ankara, Haziran 2000, ss.1, 20, 25, 27, 28, 30, 45.

Beall, Stephen. “Teaching Violin to Adults Using the Alexander Technique” <http://72.14.221.104/search?q=cache:dGpfoHSJQRsJ:www.music.sc.edu/fs/christie/musc581/StephenB.pdf+%22teaching+violin%22&hl=tr&gl=tr&ct=clnk&cd=4.2007>.

Bejjani, Joseph Fadi ve Glenn, M. Kaye ve Benham, Melody. “Musculoskeletal and Neuromuscular Conditions of Instrumental Musicians”, **Architecture Physical Medical Rehabilitation**, Vol 77, 1996, pp. 406-413.

Bilginer, Mert. “Çalgı Eğitiminde Keman Eğitimi ile Viyola Eğitiminin Özdeşleştirilmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, İstanbul, 2001, ss. 7, 84, 116, 140, 141.

Biyoloji Forumu, “Anatomi”

<http://www.msxlabs.org/forum/biyoloji/12846-anatomi-canlilarin-vucut-yapisi-inceleme-bilimi.html>.2007.

Boyle, David, J.& Radocy, R. E. **Measurement and Evaluation of Musical Experiences**. Schrimmer Boks, New York, 1987, p. 86. Aktaran Tarman, Süleyman. “Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Giriş- Müzik Yetenek Sınavlarının Geçerlik ve Güvenirlik Yönünden İncelenmesi ve Değerlendirilmesi”, **Cumhuriyetimizin 80.yılında Müzik Sempozyumu**, İnönü Üniversitesi, Malatya, Ekim 2003, s.363.

Büyükaksoy, Feridun. **Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler**, Armoni Ltd. Şti., Ankara, 1997, ss.1, 2, 61- 66.

Collins, Gertrude. **Violin Teaching in Class**, Oxford University Press, Great Britain, 1970 p.4.

Collins, Paul. **The Violinist’s Guide to the Alexander Technique**, School of Alexander Studies, London, England.

<http://www.alexandertechnique.com/articles/violinist/2007>.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim dalı

<http://egitim.comu.edu.tr/bolum/muzik/index.php>.2007.

Çevik, Suna. “Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Ses Eğitimi Alan Derslerinin Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri Yönünden Değerlendirilmesi” **Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu**, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, 26-28 Nisan, ss.646-647.

Çilden, Şeyda. “Bireysel Çalgı Eğitiminde Temel İlkeler ve Faktörler” **Çağdaş Eğitim Dergisi**, 2001, sayı 272, s. 27

Çilden, Şeyda. “Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Çalgı Eğitiminin Nitelik Sorunlarının İrdelenmesi”, **Pamukkale Üniversitesi Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu**, Denizli, 26- 28 Nisan 2006, s. 543, 547.

Çoban, Sibel. “Üniversitelerimizin Eğitim Fakültelerinde Çağdaş Türk Müziği Yetiştirmede Anadal Keman Eğitimi Sorunları ve Çözümleri,”Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, İstanbul, 1987, ss.46, 52, 63, 64, 71-74, 115, 120.

Deci, E.L. & Ryan, R.M. **Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior**, 1991. In Steers, R.M. & Porter, L.W. (Eds.) **Motivation and Work Behavior**, 5th Edition. New York: McGraw-Hill, Inc., pp. 44-58.

http://changingminds.org/explanations/theories/intrinsic_motivation.htm.2007

Ercan, Nevhiz. “Piyano Eğitiminde Müzikalite Kavramının Kazandırılması Açısından Genel Yaklaşımlar”, **Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu**, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Malatya, 2003, ss. 212- 214.

Ertürk, Selahattin. **Eğitimde Program Geliştirme**, Hacettepe Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1972, s.12.

Günay, Edip, Özdemir, M. Ali. “Çalgı Eğitimi” **Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme**, Bağlam Yayıncılık, İstanbul, Ekim 2003, ss. 29, 72-74, 82, 88.

Huitt, William. “Motivation to learn: An overview.” **Educational Psychology Interactive**. Valdosta, GA: Valdosta State University, 2001.

<http://chiron.valdosta.edu/whuitt/col/motivation/motivate.html>.2007.

Kaplan, Ayten. **Kültürel Müzikoloji**, Bağlam Yayıncılık, Ankara, Temmuz 2005, ss. 59- 61.

Leblebicioğlu, Gürsel. “ Enstrümantalist Müzisyenlerde El Sorunları” **Müzisyen Sağlığı Günleri-I**, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, 11-12 Mart 2005.

Milli Eğitim Bakanlığı, Orta Öğretim genel Müdürlüğü, Orta Öğretim Spor Liseleri, İnsan Anatomisi Dersi Öğretim Programı.

http://209.85.135.104/search?q=cache:BcBA3gGn1McJ:ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php%3Fname%3Ddownloads%26d_op%3Dgetit%26lid%3D1052+insan%20C4%B1n+anatomik+yap%20C4%B1s%20C4%B1&hl=tr&ct=clnk&cd=6&gl=tr.2007.

Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Tanıtım Sayfası

<http://www.mu.edu.tr/t/akademik/fakulteler/egitim/muzik/2007>.

Öz, Nesrin B. “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Orkestra-Oda Müziği Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi”, **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, cilt: XIV, sayı 1, 2001, ss.95- 96.

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/PDF/egitim/htmpdf/2001/muzik.pdf>.
2007.

Özal, İlknur. “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Giriş Yetenek Sınavındaki Başarıları ile Ana Çalgı Dersindeki Başarıları Arasındaki İlişkiler”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, Ankara, 1995, s. 7.

Özden, M. Cemil . “Motivasyon Bilmecesi”

<http://www.peryon.org.tr/motivasyon-bilmecesi.doc>.**2006.**

Özen, Nuray. “Çalgı Eğitiminde yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri” **G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, cilt:24, sayı 2, 2004, ss.57-63.

Özevin, Banu. “Oyun, Dans ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeği”, **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu**, Denizli, 26- 28 Nisan 2006, s.285.

Özmenteş, Sabahat. “Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi” **İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi** Cilt:6 sayı:9, Malatya, 2005, ss.89-98.

<http://web.inonu.edu.tr/~efdergi/Ozmentes.doc>.**2006.**

Özmenteş, Sabahat, Aydar, Çetin. “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Çalgı Eğitimindeki Sorunları ve Kişisel Özellikleri Arasındaki İlişkiler” **Milli Eğitim Dergisi**, yıl: 33, güz 2005, sayı: 168

<http://www.yayim.meb.gov.tr/dergiler/168/index3-aydar.htm>.**2007.**

Parasız, Gökalp. “Türkiye’ de, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Ana Çalgı Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum, 2001, ss. 76, 80.

Say, Ahmet. **Müzik Ansiklopedisi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, cilt: 2, Eylül 2005, Ankara, ss. 257, 258.

Say, Ahmet. **Müziğin Kitabı**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1. Basım, Ankara, 2001, ss.5, 259.

Say, Ahmet. **Müzik Sözlüğü**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1. Basım, Ankara, Eylül 2002, s.362.

Sevgi, Ali.(1982) “Gazi Yüksek Öğretmen Yazma Eğitimi I. II. Yarıyıllarında Kullanılacak Yöntem, Kaynak, Araç- Gereçler Üzerine Bir Araştırma” Basılmamış Asistanlık Tezi, Ankara, ss 1, 17, 32. Aktaran Aydoğan, Salih. “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Müziksel İşitme Okuma Öğretimi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, Haziran 1998, Ankara, ss. 30, 32, 127, 131, 153.

Siperoğlu, Handan. “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Ana Çalgıya Başlangıçtaki İlgi Düzeyleri ile Ana Çalgı Dersine İlişkin Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, Ankara,1988, ss. 4, 7, 32.

Swift, N. Gordon. “Ornamentation in South Indian Music and the Violin” (South Indian Gamaka and the Violin in Asian Music) **the Journal of the Society for Asian Music**, Volume XXI-2, 1990, pp. 13-20.

http://www.carnaticcorner.com/articles/violin_technique_article.pdf.2007.

Şendurur, Yılmaz. “Keman Eğitiminde Etkili Öğrenme- Öğretme Yöntemleri”, **Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, cilt 21, sayı 3, Ankara, 2001, ss.147, 150

Şendurur, Yılmaz. “Keman Eğitimi Dersine Etkili Hazırlanma Süreci”, Gazi Üniversitesi, **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, cilt 21, sayı 2, Ankara, 2001, ss. 161-165.

Tanrıverdi, Ayfer. “Müzik Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi”, **Orkestra Dergisi**, İstanbul 1993, sayı 240, s. 3.

Tarkum, Erol. “Keman Öğretiminde Kullanılacak Alıştırma ve Etütlerin Seçimi ve Uygulanması”, **Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, cilt 2, sayı 4, Zonguldak 2006, ss. 175, 176, 180, 181.

Tarman, Süleyman. “ Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Giriş- Müzik Yetenek Sınavlarının Geçerlik ve Güvenirlik Yönünden İncelenmesi ve Değerlendirilmesi”, **Cumhuriyetimizin 80.yılında Müzik Sempozyumu**, İnönü Üniversitesi, Malatya, Ekim 2003, s.363.

Tatar, Jale. “Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinin Giriş Sınavlarında Müziksel İşitme Yeteneğinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, Ekim 1990, İstanbul, s.1, 5.

Tebiş, Cansevil. “Keman Öğretiminde Öğretmen Yaklaşımları” **Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi**, Yıl:2, sayı:2, Temmuz 2001, s.170.

Tecimer, Belir. “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Bölüme Girişteki Müziksel İşitme Yetenek Sınavı Başarıları ile Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersi Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, Ankara, 1988, ss. 3, 4.

Türk Dil Kurumu, **Türkçe Sözlük**, Milliyet Yayınları, İstanbul 1992, cilt 1, s.62.

Türk Dil Kurumu, **Türkçe Sözlük**, Milliyet Yayınları, İstanbul 1992, cilt 2, ss.1442-1443.

U. Bozbuğa, Nilgün. “Marfan Sendromu ve Nicolo Paganini” **Türk Göğüs, Kalp, Damar Cerrahisi Dergisi**, 2001, sayı 9, ss.186, 187.

<http://tgkdc.dergisi.org/pdf.php3?id=615.2007>.

Uçan, Ali. **İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 2. Basım, Ankara, 1996, ss.31, 32, 122.

Uçan, Ali. **Müzik Eğitimi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994, ss.14, 16, 20, 25-28 .

Uslu, Mustafa. “Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında ve Geliştirilmesinde Çoksesli Müzik Eğitimi Görüşü”, **Müzik ve Bilim Dergisi**, sayı:6. http://www.muzikbilim.com/5m_2006/uslu_m.html.2006.

Yağışan, Nihan. “Keman Çalmada Etkin Bedensel Yapıların Hareket Analizi ve Fiziksel- Motorik Özelliklerin Geliştirilmesinin Öğrencilerin Çalma Performansına Yansıması” Yayınlanmamış Doktora Tezi, **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, Ankara, Temmuz 2002, ss. 9, 10.

Yağışan, Nihan. “Farklı Bir Alanın Profesyonel Sporcuları: Müzisyenler” **Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Ankara, 2002, cilt: 22, sayı 1,s.188.

Yağışan, Nihan. “Keman almada Temel Yay Hareketlerinde Omuz ve Dirsek Eklemlerinde Görülen Açısal Değişikliklerin Araştırılması”, **Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Ankara, cilt 24, sayı 2, 2004, ss. 94- 95.

Yıldırım, Ali, şimşek, Hasan. “Nitel Veri Analizi” **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seğkin Yayınları, Ankara, 2006, ss. 222, 224.

Vander Zanden, James V. ve Pace, Ann J. **Educational Psychology in Theory and Practice**, 2nd Edition, Random House, NewYork, USA, 1984, p. 344.

EKLER

Ek 1: Anket Soruları

Ek 2: Görüşme Formu

Değerli Öğretim Elemanı;

Bu anket, “Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda Keman Eğitimi İçin Öğrenci Seçme Ölçütleri ve Öneriler” başlıklı Yüksek Lisans tezimde veri toplamak amacıyla düzenlenmiştir.

Anket sorularına vereceğiniz yanıtlar, Anabilim Dalları’nda çalgı seçiminde mevcut durum hakkında bilgi sahibi olmamıza yardım ederken aynı zamanda “öğrenci başarısı için nasıl seçim yapabiliriz” sorusuna öneriler getirmemize de destek sağlayacaktır.

Anket sorularını içtenlikle yanıtlamaya zaman ayırdığınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

*Araştırmacı
Senem ACAY*

ANKET SORULARI**KİŞİSEL ÖZELLİKLERLE İLGİLİ BÖLÜM**

Görev Yaptığınız Kurum.....

Mesleki Kıdeminiz 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16 yıl ve üstü ()

Akademik Ünvanınız Prof. () Doç. () Yrd. Doç. () Öğrt. Gör. ()

Okutman () Araş. Gör. ()

ÖĞRENCİNİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİYLE İLGİLİ BÖLÜM

1- Sizce keman eğitimi için öğrenci seçimi yapılırken aşağıdaki bireysel fizyolojik özelliklerden hangisi veya hangileri göz önünde bulundurulmalıdır? (Lütfen önem sırasına göre numaralandırınız).

- Parmak uzunluğu
- Parmak uzunluklarının orantısı
- Parmak boğumlarının özelliği (aşırı esnek ya da sert olması)
- Parmaklar arasındaki açı
- Bileklerin esnekliği
- Kol boyu
- Dirseklerin esnekliği
- Boyun kısmının uzunluğu
- Sağ ya da sol el kullanma durumu
- Parmak uçlarının özelliği (yuvarlak ya da sivri, kalın ya da ince olması)
- Tırnak yapısı (Ete bitişik olma- olmama durumu)
- Diğer (Lütfen belirtiniz.....).

2- Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında çalgı seçimi sırasında uzman fizyoterapistlerin de bulunması ve görüşlerinin alınması, öğrencilerin çalgı eğitiminde ilerleyen dönemlerde fiziksel yapılarından kaynaklanabilecek olan sorunlarla daha az karşılaşmaları açısından sizce ne derece etkili olabilir?

Tamamen () Büyük Ölçüde () Kısmen () Hiç ()

3- Kurumunuzda keman eğitimi için öğrenci seçimi yapılırken aşağıdaki bireysel fizyolojik özelliklerden hangisi veya hangileri göz önünde bulundurulmaktadır? (Lütfen önem sırasına göre numaralandırınız).

- Parmak uzunluğu
- Parmak uzunluklarının orantısı
- Parmak boğumlarının özelliği (aşırı esnek ya da sert olması)
- Parmaklar arasındaki açı
- Bileklerin esnekliği
- Kol boyu
- Dirseklerin esnekliği
- Boyun kısmının uzunluğu
- Sağ ya da sol el kullanma durumu
- Parmak uçlarının özelliği (yuvarlak ya da sivri, kalın ya da ince olması).
- Tırnak yapısı (Ete bitişik olma- olmama durumu)
- Hiçbiri göz önünde bulundurulmamaktadır.

ÖĞRENCİNİN KEMAN ÇALMAYA İSTEKLİ OLUŞU İLE İLGİLİ BÖLÜM

4- Sizce kemana istekle seçmek, keman çalma başarısında ne derece etkilidir?

Tamamen () Büyük Ölçüde () Kısmen () Hiç ()

5- Kurumunuzda keman eğitimi için öğrenci seçilirken öğrencinin keman çalmayı öğrenme isteği ne derece etkili olmaktadır?

Tamamen () Büyük Ölçüde () Kısmen () Hiç ()

6- Keman eğitimine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda başlayacak öğrencilerin çalgıyı tanımaları, sevmeleri ve çalgıya motive olmaları açısından belirli bir deneme süreci konulması ve bu süreç sonucunda karar verilmesi sizce öğrencinin çalgıdaki başarısı üzerinde ne derece etkili olabilir?

Tamamen () Büyük Ölçüde () Kısmen () Hiç ()

GSEB MEABD'NİN İMKANLARI İLE İLGİLİ BÖLÜM

7- Sizce keman eğitimi için öğrenci seçimi yapılırken Müzik Eğitimi Anabilim Dalının sahip olduğu imkanlardan hangisi ya da hangileri göz önünde bulundurulmalıdır? (Lütfen önem sırasına göre numaralandırınız)

- () Kurumun demirbaşa kayıtlı keman sayısı
- () Kurumda görev yapan keman öğretim elemanı sayısı
- () Kurumun bünyesinde bulunan orkestra ve oda müziği topluluklarının ihtiyacı
- () Öğrencinin kendisine ait çalgısının olup olmaması

8- Kurumunuzda, keman eğitimi için öğrenci seçilirken Anabilim Dalınızın sahip olduğu imkanlardan hangisi ya da hangileri göz önünde bulundurulmaktadır? (Lütfen önem sırasına göre numaralandırınız).

- () Kurumun demirbaşa kayıtlı keman sayısı
- () Kurumda görev yapan keman öğretim elemanı sayısı
- () Kurumun bünyesinde bulunan orkestra ve oda müziği topluluklarının ihtiyacı
- () Öğrencinin kendisine ait çalgısının olup olmaması

ÖĞRENCİNİN HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYİYLE İLGİLİ BÖLÜM

9- Sizce keman eğitimi için öğrenci seçiminde öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyiyle ilgili özelliklerden hangisi ya da hangileri göz önünde bulundurulmalıdır? (Lütfen önem sırasına göre numaralandırınız).

- Öğrencinin sınava girmeden önce keman eğitimi almış olması
- Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu teknik düzey
- Öğrencinin daha önce kemanda gelmiş olduğu müzikal düzey
- Öğrencinin daha önceden almış olduğu keman eğitiminin süresi
- Öğrencinin kemanla ilgili müzik kültürü

10- Kurumunuzda keman eğitimi için öğrenci seçilirken öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyiyle ilgili özelliklerden hangisi ya da hangileri göz önünde bulundurulmaktadır?

(Lütfen önem sırasına göre numaralandırınız).

- Öğrencinin sınava girmeden önce keman eğitimi almış olması
- Öğrencinin daha önce aldığı eğitimle kemanda gelmiş olduğu teknik düzey
- Öğrencinin daha önce aldığı eğitimle kemanda gelmiş olduğu müzikal düzey
- Öğrencinin daha önceden almış olduğu eğitimin süresi
- Öğrencinin kemanla ilgili müzik kültürü

ÖĞRENCİNİN MÜZİKSEL İŞİTME YETENEĞİYLE İLGİLİ BÖLÜM

11- Sizce keman eğitimi için öğrenci seçimi yapılırken aşağıdaki müziksel işitme aşamalarından hangisi veya hangileri göz önünde bulundurulmalıdır? (Lütfen önem sırasına göre numaralandırınız).

- Tek ses işitme
- İki ses işitme
- Üç ses işitme
- Dört ses işitme
- Ezgisel bellek
- Tartımsal bellek
- Solfej deşifre
- Diğer (Lütfen belirtiniz.....)

12- Kurumunuzda keman eğitimi için öğrenci seçimi yapılırken aşağıdaki müziksel işitme aşamalarından hangisi veya hangileri göz önünde bulundurulmaktadır? (Lütfen önem sırasına göre numaralandırınız).

- Tek ses işitme
- İki ses işitme
- Üç ses işitme
- Dört ses işitme
- Ezgisel bellek
- Tartımsal bellek
- Solfej deşifre
- Diğer (Lütfen belirtiniz.....)
- Hiçbiri göz önünde bulundurulmamaktadır

13- Kurumunuzda keman eğitimi için öğrenci seçmek amacıyla gerçekleştirilen başka bir müziksel işitme aşaması var mı?

Evet (Lütfen belirtiniz.....).

Hayır

14- Keman eğitimi için seçilecek öğrenciler için konmuş müziksel işitme baraj puanı var mı?

Evet Lütfen belirtiniz.....

Hayır

15- Eklemek istediğiniz görüşleriniz varsa lütfen belirtiniz.

GÖRÜŞME FORMU

Araştırma Sorusu:	Ülkemizde ve yurt dışında keman eğitimi almış, ülkemizin önde gelen deneyimli keman eğitimci ve sanatçılarının, Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına keman öğrencisi seçimi konusunda göz önünde bulundurulması gereken ölçütler hakkında görüş ve önerileri nelerdir?
Yer:	
Tarih ve saat (başlangıç-bitiş):	
Görüşmeci:	

GİRİŞ:

Merhaba, ben Senem ACAY, Abant İzzet Baysal Üniversitesi GSEB MEABD’de Araştırma Görevlisiyim. “Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Yaylı Çalgı (keman) ya Öğrenci Seçme Kriterleri ve Öneriler” başlıklı bir araştırma yapıyorum ve sizden bu konuda yıllar içinde edindiğiniz deneyimler ile ülkemizde ve Avrupa’daki gözlemlerinize ilgili konuşmak istiyorum. Bu görüşmede amacım; ülkemizin yetiştirdiği, aynı zamanda yurt dışında da öğrenim görmüş siz değerli eğitimcimizin / sanatçımızın, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına keman öğrencisi seçiminde göz önünde bulundurulması gereken kriterler hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Sizinle görüşme yapıyorum; çünkü 30 yılı aşkın deneyimi olan keman eğitimcilerimizin / sanatçılarımızın, keman eğitimine başlanırken dikkat edilmesi gereken konularda eksik, yanlış ya da doğru noktaları net bir şekilde ortaya koyabilecek bireyler olduğunu düşünüyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların, GSEB MEABD’da kemana öğrenci seçiminde daha bilinçli davranılmasına katkıda bulunacağını ümit ediyorum.

* Bana görüşme sürecinde söyleyeceğinizin tümü gizlidir. Bu bilgileri araştırmacının dışında herhangi bir kimsenin görmesi mümkün değildir. Ayrıca araştırma sonuçlarını yazarken görüştüğüm bireylerin isimlerini kesinlikle rapora yansıtmayacağım.

* Başlamadan önce, bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı?

* İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?

* Bu görüşmenin yaklaşık 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

GÖRÜŞME SORULARI

1- Türkiye’de hangi kurumda keman eğitimi aldınız? Öğretmenliğe mi yoksa sanatçılığa yönelik mi eğitim veriyordu?

2- Avrupa’da hangi kurumda keman eğitimi aldınız? Öğretmenliğe mi yoksa sanatçılığa yönelik mi eğitim veriyordu?

3- Sizce kemana öğrenci seçilirken dikkat edilmesi gereken özellikler var mı? Belirtirseniz sevinirim.

4- Sizce bu özelliklere dikkat ederek seçim yapmanın öğrenci ve öğretmen açısından yararları neler olabilir?

5- Sizin öğrenciliğiniz sırasında belirttiğiniz özellikler göz önünde bulundurulmuş muydu? Bunun size ne gibi yararları / zararları oldu?

6- Öğretmenliğiniz süresince siz bu özelliklere dikkat ettiniz mi? Bunun size ve öğrencilerinize ne gibi yararları / zararları oldu?

ÖZGEÇMİŞ

- Adı Soyadı** : Senem ACAY
- Doğum Yeri ve Yılı** : Akşehir/ KONYA – 1980
- Yabancı Dili** : İngilizce
- İlköğretim** : İnkılap İlkokulu ve Karma Ortaokulu
- Ortaöğretim** : Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
- Lisans** : Gazi Üniversitesi
- Yüksek Lisans** : ---
- Anabilim Dalı** : Müzik Eğitimi
- Bilim Dalı** : Sosyal Bilimler Eğitimi
- Çalışma Hayatı** : Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı/ Araştırma Görevlisi
- Sürekli Adresi** : AİBÜ. Lojmanları Yasemin Apt. No: 13
Gölköy/ BOLU
- Elektronik Posta Adresi** : senem.acay@gmail.com